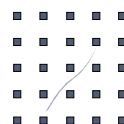

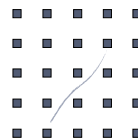

BELGISCH INSTITUUT
VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE

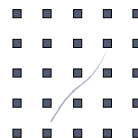

INHOUDSTAFEL

VOORWOORD VAN MEVROUW FIETJE MOERMAN, MINISTER VAN ECONOMIE, ENERGIE, BUITENLANDSE HANDEL EN WETENSCHAPSBELEID	7
BOODSCHAP VAN DE RAAD	9
1. NIEUWE STRUCTUUR VAN HET BIPT	10
2. DE TELECOMMUNICATIEMARKT EN -TECHNOLOGIEËN	12
2.1. DE SITUATIE VAN DE SECTOR	12
2.1.1. DE VASTE SPRAAKTELEFONIE	12
2.1.2. DE MOBIELE TELEFONIE	14
2.1.3. INTERNET EN HOGE SNELHEID	15
2.2. WIJZIGINGEN VAN HET REGELGEVINGSKADER	16
2.2.1. OP EUROPEES NIVEAU	16
2.2.2. OP BELGISCH NIVEAU	17
2.3. DE MARKTREGULERING	19
2.3.1. DE REGULERING VAN DE DOMINANTE OPERATOREN	19
2.3.2. DE MARKTANALYSES	22
2.4. DE TECHNOLOGIEËN	22
2.4.1. DE VERGUNNINGEN	22
2.4.2. DE FREQUENTIES	23
2.4.3. DE NUMMERING	24
2.4.4. APPARATUUR	26
2.5. BESCHERMING VAN DE GEBRUIKERS	27
2.5.1. NATIONALE DIENST VOOR DE CONTROLE OP HET SPECTRUM (NCS)	28
2.5.2. NORMEN INZAKE BLOOTSTELLING VAN HET PUBLIEK AAN ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN	29
2.5.3. RAADGEVEND COMITÉ VOOR DE TELECOMMUNICATIE	29
2.5.4. HET E-SECURITY PLATFORM	30
2.5.5. NOODDIENSTEN	30
2.5.6. CONTROLE OP HET TERREIN	31
2.5.7. CONTROLE OP EIND- EN RADIOAPPARATUUR	32
2.5.8. DE OPENBARE TELECOMMUNICATIEDIENST	33
2.6. INTERNATIONALE ACTIVITEITEN	34

3. DE POSTSECTOR	36
3.1. LOPENDE WERKZAAMHEDEN	36
3.1.1. OP INTERNATIONAAL NIVEAU	36
3.1.2. OP BELGISCH NIVEAU	37
3.2. DE MARKT VAN DE POSTDIENSTEN	39
3.2.1. DE EUROPESE ECONOMISCHE CONTEXT	39
3.2.2. DE BELGISCHE ECONOMISCHE CONTEXT	39
3.3. OPERATIONELE OPDRACHTEN VAN HET INSTITUUT	41
3.3.1. OP INTERNATIONAAL NIVEAU	41
3.3.2. OP NATIONAAL NIVEAU	42
4. WERKING VAN HET BIPT	46
4.1. PERSONEEL	46
4.1.1. STATUUT	46
4.1.2. OPLEIDING	47
4.1.3. UITRUSTING	47
4.2. FINANCIËN	48
BIJLAGE : REFERENTIES VAN DE REGLEMENTAIRE TEKSTEN DIE DOOR HET BIPT WERDEN VOORBEREID EN IN 2003 ZIJN GEPUBLICEERD	50

VOORWOORD VAN MEVROUW FIETJE MOERMAN, MINISTER VAN ECONOMIE, ENERGIE, BUITENLANDSE HANDEL EN WETENSCHAPSBELEID

Ook al is het BIPT sinds 23 april 2003 een onafhankelijk instituut geworden, houd ik eraan als verantwoordelijke Minister voor telecommunicatie en voor het BIPT mijn visie op beide beknopt uiteen te zetten naar aanleiding van het jaarverslag 2003.

Op het ogenblik dat dit jaarverslag verschijnt, is een belangrijke stap gezet naar de omzetting van de nieuwe Europese richtlijnen inzake de elektronische-communicatienetwerken in het Belgische recht. Het wetsontwerp bevindt zich inderdaad bij de Raad van State voor advies.

Beide fundamentele veranderingen, het nieuwe statuut en de nieuwe regelgeving zijn een belangrijke stap in de verdere ontwikkeling van de Belgische informatiemaatschappij. Enerzijds heeft het BIPT betere juridische instrumenten gekregen om zijn rol als toezichthouder te vervullen, anderzijds brengt de nieuwe regelgeving een dynamiek tot stand die de noodzakelijke voorwaarden creëert voor een eerlijke mededinging op de telecommarkt, de introductie van nieuwe technologieën, het verhogen van het investeringsniveau, de verbetering van kwaliteit en tarieven van de dienstverlening. Dit kadert volledig in de ambities van de regering die van deze sector een steunpilaar wil maken voor de maatschappelijke ontwikkeling van België.

Om de ambities inzake de informatiemaatschappij te realiseren en een eventuele digitale kloof zo klein mogelijk te houden, is een regulator die erover waakt dat de mededinging zich ten volle kan ontplooiën opdat het zoveel mogelijk vruchten zou kunnen afwerpen ten voordele van gebruikers, en in het bijzonder consumenten, absoluut noodzakelijk. Dit moet kunnen gebeuren op een transparante, coherente en correcte wijze. Een wettelijk instrumentarium is daarvoor reeds voorhanden en wordt binnen afzienbare tijd nog versterkt.

In 2003 heeft het BIPT belangrijke stappen gezet, zoals u verder in dit rapport kan lezen. De dienstverlening bestrijkt een breed gebied, het gaat immers van het verzekeren van een vrije toegang tot de Belgische telecommunicatiemarkt over het beheren van nummers en frequenties tot het garanderen van correcte en evenwichtige verhoudingen tussen de diverse spelers op de markt en dit alles in het belang van de Belgische gebruikers. De combinatie van overheidsinitiatief en een strenge toepassing van de sectorspecifieke regels heeft er in 2003 toe geleid dat België wereldwijd een koploper is inzake breedbandpenetratie. Het optreden van het BIPT inzake interconnectie heeft het alternatieve operatoren mogelijk gemaakt effectief met de historische operator te concurreren wat de tarieven voor de gebruiker substantieel heeft doen dalen.

Desondanks is er nog een lange weg af te leggen. De introductie van nieuwe technologieën moet verder worden gestimuleerd en een correct evenwicht moet worden nagestreefd tussen concurrentie op het vlak van telecommunicatiediensten enerzijds en het waarborgen van een gezond investeringsklimaat in netwerken anderzijds.

Het BIPT moet zich ook meer gaan toeleggen op het beschermen van de belangen van de consumenten. Waar grotere gebruikers meestal reeds een betere bescherming genieten, is dit voor consumenten minder evident. Nochtans vormen goed geïnformeerde en wendbare consumenten een bijzonder belangrijke partij zonder dewelke er geen gezonde concurrentie mogelijk is.

Bij nadere analyse van de marktontwikkelingen kan men tevens verder vaststellen dat er een steeds wederkerend risico is voor afbraakprijzen die de mededinging beperken en wurgpraktijken inzake dienstkwaliteit tussen dominante spelers en nieuwkomers op de markt. Ook dit is een probleem waarvoor het BIPT een bijzondere zorg aan de dag zal moeten leggen.

Aansluitend bij deze opdracht, zal het BIPT de uitvoering van de universele dienstverlening verder dienen op te volgen. De nieuwe wetgeving zal vanaf 2004 een aantal fundamentele wijzigingen in dit dienstenpakket invoeren.

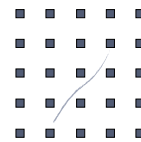
Wat de postsector betreft, een sector die economisch-sociaal vrijwel even belangrijk is, maar niet dezelfde economische dynamiek vertegenwoordigt, is de rol van het BIPT eveneens cruciaal. Daar situeert die zich bij de opvolging van de universele dienst, en het waarborgen van het juridisch-economisch correct evenwicht tussen concurrentie en gereserveerde dienst, ter waarborging van de financiering van de universele dienst. In het licht van de ontwikkeling van de Europese richtlijnen stelt ook dit hoge eisen aan het BIPT.

De toekomst voor het BIPT is er een waarbij het zijn expertise met betrekking tot concurrentie verder zal moeten uitbouwen en versterken. Het grondige overleg met de Belgische mededingingsautoriteit, die ik tevens zal versterken, zal daar in belangrijke mate toe bijdragen.

De nabije toekomst heeft dus voor het BIPT nog steeds tal van uitdagingen in pacht. Ik zal er dan ook op toezien dat het BIPT de nodige menselijke en materiële middelen ter beschikking krijgt om zijn opdrachten ten voordele van onze economie, zowel vraag als aanbodzijde, met brio te vervullen.

Fientje MOERMAN
Minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid

BOODSCHAP VAN DE RAAD

In een wereld die in beweging is en in sectoren die elke dag moeten reageren op technologische en economische ontwikkelingen mag het orgaan dat belast is met de regulering van de communicatie en de postdiensten niet passief blijven. Net als in de overige jaren heeft het BIPT in 2003 zijn handelwijze moeten aanpassen aan de marktontwikkelingen en aan de omstandigheden zonder evenwel de principes overboord te gooien die de grondslag vormen van zijn activiteiten.

De principes van het optreden van het Instituut worden niet alleen bepaald door het regelgevingskader dat op Europees niveau is uitgewerkt, maar ook door het nationaal Parlement en de regering, die de wens heeft geuit dat de marktregulering zacht zou verlopen, aangepast aan de specifieke situaties, dat die technologisch neutraal zou zijn, maar toch bevorderlijk voor vernieuwende investeringen en de opkomst van nieuwe markten, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de belangen van de consument, die niet de gevangene mag zijn van de operatoren op de markt.

Het jaarverslag dat volgt, geeft uitvoerig de acties van het Instituut weer in het afgelopen jaar. Daarvan zijn een aantal bijzonder belangrijk voor de versterking van de concurrentie op de Belgische markt voor elektronische communicatie. Dat is onder andere het geval met de werkzaamheden omtrent de modelvorming voor de analyse van de kosten van de operatoren, het verder opleggen van verplichtingen op het stuk van ontbundeling, binair debiet en migraties in het kader van de aanbiedingen inzake ontbundeling en binair debiet, het grondige onderzoek van de kosten van de universele dienst, en in de postsector, de definitie van de diensten die niet voorbehouden zijn aan de operator die belast is met de levering van de universele dienst.

Naast de voortzetting van zijn werk inzake marktcontrole en -toezicht is het Instituut ook begonnen met de voorbereiding van toekomstige acties. In het kader van Europese groepen heeft het onder andere binnen de RSPG (Radiospectrum policy group) bijgedragen tot het denkwerk over de toekomstige ontwikkelingen van de digitale radio-omroep, en binnen de ERG (European Regulators Group), waarvan het in 2004 het voorzitterschap op zich zal nemen, over de corrigerende maatregelen die van toepassing zullen zijn op de operatoren die over een aanmerkelijke marktmacht beschikken op de markt voor elektronische communicatie.

De toepassing van die corrigerende maatregelen alsook de tenuitvoerlegging van het regelgevingskader voor de elektronische communicatie zullen echter pas werkelijk tot uiting komen nadat de Europese richtlijnen die op de sector van de elektronische communicatie van toepassing zijn, uiteindelijk in de Belgische wetgeving omgezet zullen zijn. Bij het BIPT hopen wij dat die omzetting binnenkort zal plaatsvinden, om meer rechtszekerheid te bieden voor de werking van de markt.

In de sector van de postdiensten heeft het Instituut actief de teksten voorbereid met betrekking tot de secundaire wetgeving die voortvloeit uit de Europese richtlijnen, alsook een mededeling over de diensten die duidelijk onderscheiden zijn van de universele dienst. Op internationaal vlak heeft het BIPT het voorzitterschap van het CERP (Europees Comité voor Postregulering) blijven garanderen en op die manier bijgedragen tot de Europese cohesie en het houden van strategische debatten in een sector die volop in beweging is.

Op reglementair vlak is in 2003 het statuut van het Instituut gewijzigd, waarvan de onafhankelijkheid is versterkt, en is er een nieuwe Raad benoemd om het BIPT te beheren. Wij hopen dat die wijzigingen het BIPT ertoe in staat zullen stellen om zijn taken nog beter te vervullen.

Michel Van Bellinghen
Lid van de Raad

Georges Deneff
Lid van de Raad

Catherine Rutten
Lid van de Raad

Eric Van Heesvelde
Voorzitter van de Raad

1	Nieuwe structuur van het BIPT
	

Na tien jaar bestaan en naar aanleiding van de hervorming van zijn statuut was voor het Instituut de tijd aangebroken om zijn organisatie te herzien.

Het personeel is verdeeld over negen diensten die in de plaats komen van de vorige vijf directies:

- Marktanalyse / Economische analyse telecommunicatie;
- Juridische dienst telecommunicatie;
- Controle telecommunicatie / Nationale Controle op het Spectrum / Publieke dienst en consumenten;
- Internationale relaties;
- Technologie;
- Post;
- Budget / Logistiek;
- Informatica / Vertaling;
- Personeel.

Het streefdoel bestond erin:

- zes "verticale" diensten te creëren die overeenstemmen met de grote domeinen waarop het Instituut actief is;
- drie "horizontale" diensten te creëren (personeel, informatica, financiën...) die de vorige moesten ondersteunen.

De Raad, bestaande uit een voorzitter met doorslaggevende stem bij staking van stemmen en drie leden, heeft ook een werkwijze ingesteld die tot doel heeft in de geest van de wet van 17 januari 2003 transparantie en snelle besluitvorming met elkaar te verzoenen. De praktijken terzake zijn snel in regels vastgelegd en kunnen aan de Koning worden voorgelegd als huis-houdelijk reglement van de Raad.

Dankzij die werkwijze kan het Instituut tegelijkertijd zijn rol als regulator op de markten voor telecommunicatie en postdiensten vervullen en voor zijn personeel arbeidsvoorwaarden garanderen die een modern bestuur waardig zijn.

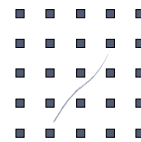
De bevoegdheden zijn als volgt verdeeld:

Eric Van Heesvelde, voorzitter, is belast met:

- de algemene coördinatie van het beleid van het Instituut;
- de vertegenwoordiging van het Instituut;
- het beheersplan, het verslag aan het Parlement, het verslag aan de minister;
- de externe communicatie;
- de coördinatie van de ondersteunende diensten IT / Vertalers, personeel en vorming, begroting, facturatie en logistiek.

Catherine Rutten, lid, is belast met:

- de analyse van de markt, de economische analyse (inclusief de tarieven van de Publieke Dienst) voor de telecommunicatie, als ook alle economische aspecten inzake telecommunicatie (marktanalyse, SMP, tarieven, kostenmodellen, berekening van de UD-kosten, statistieken), toegang en interconnectie (BRIO, BROBA, BRUO);
- de internationale betrekkingen voor de telecommunicatie (coördinatie van de werkzaamheden op het niveau van de ERG, de IRG, de Europese instellingen, de ITU, de WTO en de CEPT);
- het budget en de logistiek: budget van het BIPT, boekhouding (inning van de inkomsten en beheer van de uitgaven), aankoopdienst, uitrusting.

Georges Deneff, lid, is belast met:

- de sector van de postdiensten (strategie, juridische en economische aspecten, controle op de naleving van de wetgeving (vergunningen, universele dienst, kwaliteitsnormen, tarieven) en op het beheerscontract van De Post, internationale instellingen inzake post);
- de diensten Controle, Publieke Dienst, Consumenten, Universele Dienst Telecom (controle op het frequentiegebruik - inclusief radio's in de FM-band -, de uitstralingsnormen (attesten), storingen, controle op de verplichtingen inzake universele dienst en op het beheerscontract van Belgacom, inlichtingen inzake universele dienst, e-security team, Comixtelec, betrekkingen met consumentenorganisaties, bescherming van de consumentenrechten, uitvoering van de tapwetgeving en nooddiensten;
- de dienst IT en de vertaaldienst (beheer en aankoop van IT-apparatuur en software, intern-netwerkbeheer en ontwikkeling van software en vertaling van de documenten (FR-NL-D-ENG)).

Michel Van Bellinghen, lid, is belast met:

- de juridische aspecten van de telecommunicatie (reglementair kader inzake telecommunicatie en radiocommunicatie, algemene juridische ondersteuning aan de andere diensten, geschillen, verzoening, internationale verdragen, bescherming van de privacy, ethische commissie);
- de dienst Technologie: gebruik van telecommunicatie en radiocommunicatie (coördinatie van het spectrum (internationaal en nationaal), internationale organisatie inzake radiocommunicatie, beheer van het frequentieplan, informatisering); controle op de apparatuur en notificaties volgens de RTTE-richtlijn, (internationale) standaardisatie; toekenning van de vergunningen inzake radiocommunicatie en van de vergunningen inzake spraaktelefonie en vaste netwerken, aangiftes van telecommunicatiediensten; dienst RF-straling; beheer van het nummeringsplan, domeinnamen, nummeroverdraagbaarheid, gebruik van de nummers;
- de personeelsdienst (statuut, sectorcomité, opleiding).

2

De telecommunicatiemarkt
en -technologieën

2.1. De situatie van de sector	p. 12
2.1.1. De vaste spraaktelefonie	p. 12
2.1.2. De mobiele telefonie	p. 14
2.1.3. Internet en hoge snelheid	p. 15
2.2. Wijzingen van het regelgevingskader	p. 16
2.2.1. Op Europees niveau	p. 16
2.2.2. Op Belgisch niveau	p. 17
2.3. De marktregulering	p. 19
2.3.1. De regulering van de dominante operatoren	p. 19
2.3.2. De marktanalyses	p. 22
2.4. De technologieën	p. 22
2.4.1. De vergunningen	p. 22
2.4.2. De frequenties	p. 23
2.4.3. De nummering	p. 24
2.4.4. Apparatuur	p. 26
2.5. Bescherming van de gebruikers	p. 27
2.5.1. Nationale dienst voor de controle op het spectrum (NCS)	p. 28
2.5.2. Normen inzake blootstelling van het publiek aan elektromagnetische velden	p. 29
2.5.3. Raadgevend Comité voor de telecommunicatie	p. 29
2.5.4. Het E-Security platform	p. 30
2.5.5. Nooddiensten	p. 30
2.5.6. Controle op het terrein	p. 31
2.5.7. Controle op eind- en radioapparatuur	p. 32
2.5.8. De openbare telecommunicatiedienst	p. 33
2.6. Internationale activiteiten	p. 34

De ontwikkelingen die de sector de jongste jaren heeft doorgemaakt, hebben ongetwijfeld sporen nagelaten. Alle telecomoperatoren hebben grondige hervormingen doorgevoerd. In hoofdzaak waren die gericht op het beheersen van de kosten, en op het zoeken naar de meest rendabele markten. De marges vertonen zeker een dalende trend, en veel telecomoperatoren ondervonden meer moeilijkheden dan in het verleden om nieuwe investeringen te financieren. Desondanks kan men een zeker herstel vaststellen in vergelijking met voorgaande jaren.

Positief voor de sector is het verder ontwikkelen van nieuwe technologieën, waardoor de mogelijkheden van concurrentie toenemen. Men kan hierbij verwijzen naar de 3G-ontwikkelingen (derde generatie mobilofonie), de Wi-Fi-technologie (hotspots¹ voor draadloze publieke internettoegang) en last but not least de xDSL-technieken (digital subscriber line), zowel ADSL, SDSL en (binnenkort?) VDSL. Daarnaast stelt de technologische ontwikkeling de kabeloperatoren er ook toe in staat steeds grotere datavolumes over hun netwerk te sturen, en mag men de opkomst van Voice over IP, of ook spraaktelefonie via Internet, niet uit het oog verliezen.

Het is in elk geval een feit dat de marktontwikkelingen niet alleen geïllustreerd worden door de evolutie van de marktaandeelen tussen enerzijds de voormalige monopolist, en anderzijds de nieuwkomers op de markt. De invoering van nieuwe technologieën, nieuwe diensten en de evolutie van de tarieven zijn vanzelfsprekend ook indicatoren van de positieve evolutie.

Om dit alles te illustreren worden hierna enkele belangrijke cijfergegevens megedeeld.

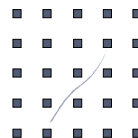
2.1.1. DE VASTE SPRAAKTELEFONIE

De ontwikkeling van de concurrentie in de spraaktelefonie toont een verschil tussen enerzijds de internationale trafiek en anderzijds de nationale communicatie, en ook, naar gelang van het type cliënt: de residentiële klanten enerzijds en anderzijds de professionele klanten (bedrijven). Vermits Belgacom voor oproepen binnen België op dit ogenblik slechts één tarief toepast (het oude systeem van onderscheid tussen zonale en interzonale tarieven is immers opgeheven), concentreert de concurrentie zich voornamelijk op het segment van de bedrijvenmarkt en op de internationale telefonie. Exacte cijfers hebben wij hiervoor niet, maar we kunnen toch ramingen maken. De statistieken hebben immers aangetoond dat het totale marktaandeel van de alternatieve operatoren eind 1999 slechts 2,5% bedroeg voor nationale spraaktelefonie en 10,5% voor internationale spraaktelefonie (omzet). Eind 2002 bedroeg dat aandeel echter al respectievelijk 17% en 38%. In 2003 bereikte het aandeel in de nationale telefonie waarschijnlijk al 25%. Opvallend is het te moeten vaststellen dat de internationale telefonie veel meer druk ondervindt van de concurrentie dan de nationale telefonie, hetgeen een rechtstreeks gevolg is van de hogere marges die bestaan voor de liberalisering in die dienst. Uit de Europese vergelijking omtrent nationale telefonie blijkt dat de landen die hun diensten snel voor concurrentie hebben opengesteld (voor 1998) blootgesteld zijn aan een grotere concurrentie dan de landen, zoals België, die gewacht hebben tot in 1998. De groeivertraging in de telecommunicatiesector van de jongste jaren als gevolg van die iets latere liberalisering heeft een grotere invloed gehad, omdat de alternatieve operatoren er daardoor minder toe verleid zijn om op de nationale markt te investeren.

De onderstaande tabel geeft een duidelijker beeld van de tarieven voor spraaktelefonie. Op te merken valt dat die tabel Eurostat-gegevens vermeldt voor een gesprek van tien minuten, maar dat de gemiddelde duur van een

1 • Een hotspot is een toegangspunt om zich via de Wifi-normen (IEEE 802.11) aan te sluiten op Internet.

gesprek in België vijf minuten bedraagt. In de tabel worden de tarieven van Belgacom gegeven.

Voor een gesprek van 10 minuten om 11 uur bedraagt het tarief dat men in België betaalt:

	Op lokaal niveau	Op nationaal niveau	Gemiddeld
1997	€ 0,45	€ 2,25	€ 1,35
2003	€ 0,56	€ 0,56	€ 0,56

Bron: Eurostat

Het gaat om een gemiddelde en dit zijn officiële cijfers. Daarin zijn evenwel niet de speciale tariefplannen vervat die ondertussen zowel door Belgacom als door de overige operatoren op de markt worden aangeboden. Op dit moment bestaat er zo op de markt een aanbod van € 0,29 per 10 minuten (Tele2 – met uitzondering van oproepen naar Telenet, gsm, speciale nummers en verkorte nummers).

Een andere belangrijke indicatie voor de toename van de concurrentie in België is vanzelfsprekend het aantal nummers met carrier preselect en select en het stijgingspercentage ervan. Zo waren er op 1 januari 2001 114.735 nummeringen met carrier preselect en op 1 januari 2004 850.384. Zo ook is het aantal overgedragen nummers blijven stijgen, namelijk van 42.328 in januari 2001 tot 197.456 op 1 januari 2004.

Daarnaast moet vanzelfsprekend Telenet vermeld worden, dat op dit ogenblik rechtstreeks toegang verleent tot ongeveer 250.000 cliënten.

Het beleid dat het BIPT inzake interconnectietarieven heeft gevoerd en dat geleid heeft tot een aanzienlijke verlaging van die tarieven, is vanzelfsprekend een belangrijk element in die ontwikkelingen geweest. De hiernavolgende tabel toont deze evolutie en verklaart waarom alternatieve operatoren kunnen concurreren met Belgacom, en zodoende een positieve bijdrage verlenen tot de tariefdalingen in de Belgische telecommunicatiesector.

Wholesale-tarieven voor interconnectie (uitgedrukt in cent/minuut)

Terminating IAA ²	3 minutes Peak	3 minutes Off-Peak	Delta Peak	Delta Off-Peak
1998	6,396	3,818		
1999	5,402	3,242	-15,54%	-15,06%
2000	4,440	2,662	-17,81%	-17,89%
2001	3,716	1,951	-16,30%	-26,72%
2002	3,587	1,879	-3,47%	-3,68%
2003	3,346	1,754	-6,72%	-6,65%
2004	3,025	1,585	-9,59%	-9,63%

Collecting IAA	3 minutes Peak	3 minutes Off-Peak	Delta Peak	Delta Off-Peak
1998	7,486	4,487		
1999	6,296	3,775	-15,89%	-15,86%
2000	4,794	2,881	-23,86%	-23,70%
2001	3,830	2,013	-20,11%	-30,12%
2002	3,686	1,934	-3,75%	-3,94%
2003	3,447	1,808	-6,49%	-6,49%
2004	3,025	1,585	-12,24%	-12,33%

2 • Intra Access Area.

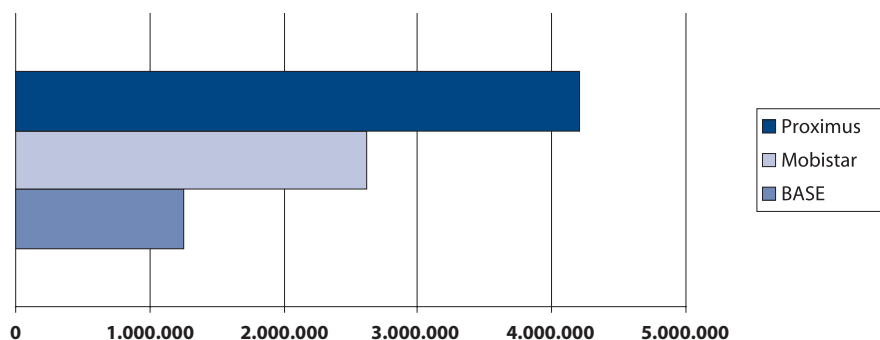
Het Instituut wenst hierbij even verder in te gaan op zijn besluit met betrekking tot de terminerings-tarieven van Telenet. Door dat besluit zijn de oproepen van andere operatoren naar het netwerk van Telenet verhoogd (de termineringstarieven zijn gemiddeld 4,75 cent per minuut voor Telenet) en is er minder transparantie voor de eindgebruikers opgetreden. Het BIPT wenst er in dit verband op te wijzen dat op basis van het regelgevend kader het verzoek van Telenet om zijn termineringstarieven te verhogen als redelijk dient beschouwd te worden. Wegens de hoge investeringskosten die Telenet heeft moeten betalen om zijn netwerk geschikt te maken voor telefonie, en wegens de op dat ogenblik nog relatief kleinere volumes van verkeer die over het Telenet-netwerk werden afgewikkeld, was men immers in een toestand geraakt dat Telenet zijn termineringsactiviteiten onder de kostprijs zou moeten verkopen indien de reciprociteit tussen de termineringstarieven van Belgacom en Telenet zelf was gehandhaafd.

Zonder in details te treden, moet worden gepreciseerd dat dit niet kon worden geëist van een operator die op de markt voor interconnectie geen aanzienlijk marktaandeel heeft. Hetzelfde doet zich trouwens voor ten aanzien van de mobiele operatoren: ook al hebben Mobistar en Proximus een statuut van operator met aanzienlijke marktmacht (onder het oude regelgevend kader 25% marktaandeel), toch verschillen hun termineringstarieven van die van Belgacom of andere operatoren, om net dezelfde redenen als in het geval van Telenet. Er dient trouwens op gewezen te worden dat het besluit van het BIPT aanvaard werd door de Europese commissie, en dat soortgelijke beslissingen genomen werden in Frankrijk, Nederland en Duitsland.

2.1.2. DE MOBIELE TELEFONIE

Na een aanzienlijke achterstand in het midden van de jaren '90, is de penetratie van de mobilofonie in ons land gevoelig gestegen, zodat ze zich op het gemiddelde niveau van de Europese Gemeenschap bevindt.

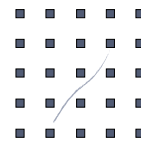
Op 31 december 2003 telde Proximus 4.201.313 actieve klanten³. In die periode telde Mobistar er 2.615.368, waarvan 68,6% voorafbetaalde kaarten en 31,4% abonnementen. BASE, de derde operator van het land, had in totaal 1.253.000 klanten. Dit komt neer op een totaal van 8.069.681 actieve klanten.

Een bijkomende indicatie van het zeer concurrentiële karakter van de mobiele markt wordt gegeven door het aantal overgedragen gsm-nummers. Zo is men van 18.734 overgedragen gsm-nummers op 1 november 2002 gegaan naar 253.186 nummers op 1 januari 2004.

Ondertussen zijn de drie mobiele operatoren zich aan het voorbereiden op de introductie van de derde generatie van mobilofonie. Op deze markt bestaat echter nog steeds wat onzekerheid over de levering van eindapparatuur en vooral met betrekking tot de vraagzijde: welke toepassingen zullen de residentiële en professionele gebruikers ertoe aanzetten om over te gaan tot het gebruik van de derde generatie van mobilofonie?

³ • Wordt beschouwd als een actieve klant de houder van een mobiele telefoon die in de loop van de drie jongste maanden werkelijk een oproep of een sms-bericht heeft verstuurd of ontvangen.

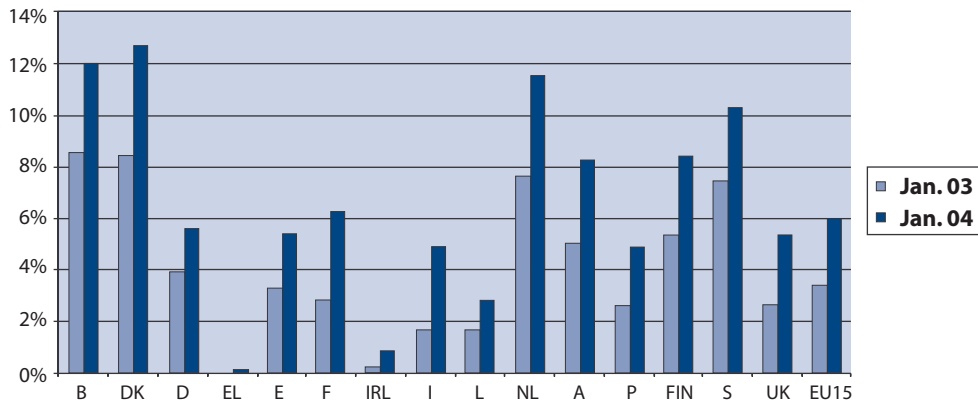

2.1.3. INTERNET EN HOGE SNELHEID

Volgens de ISPA⁴ zou het totale aantal internetaansluitingen op 31 december 2003, 1.892.000 bedragen. De markt van de particuliere gebruikers zou in totaal ongeveer 1.566.000 aansluitingen omvatten, waarvan 63% (981.000) breedband. Bij de bedrijven zou breedband 89% van de markt vertegenwoordigen (292.000 aansluitingen op een totaal van 326.000).

De cijfers van het BIPT komen van de telecommunicatieoperatoren en kabeloperatoren en geven op "retail"-niveau 661.229 dsl-lijnen aan, alsook 455.381 aansluitingen via een kabelmodem, d.i. 1.116.610 breedbandtoegangen.

Broadband penetration rate in the EU (percentage of population)
(Jan. 03 - Jan. 04)

Source : European Commission (CoCom)

De hoge penetratiegraad van snelle internetverbindingen komt onder andere door de concurrentiesituatie tussen de verschillende spelers die op die markt actief zijn.

Dankzij de concurrentie tussen de kabelmaatschappijen en Belgacom, en de druk die uitging van het regelgevend kader inzake ontbundeling van de lokale lus, kan men zeggen dat België in het koppeloton zit wat breedbandinternettoegang betreft.

In heel Europa is het slechts Denemarken dat met minder dan een half procent de penetratie van België overtreft, en wereldwijd staan die twee landen respectievelijk op de derde en vierde plaats van de rangschikking. De regulatorische context heeft het mogelijk gemaakt dat er nu sinds december 2003 op de markt een product gebracht is dat gebaseerd is op "FREE ADSL", waarbij voor breedbandtoegang € 0,0425 betaald wordt per minuut on line en verbindingskosten van € 0,25 per sessie. Daarnaast bestaat ook het product "Always ADSL", waarbij een cliënt zich voor een jaar verbindt, € 19,9 per maand betaalt en 250 MB per maand kan downloaden. In beide gevallen surft de cliënt met een maximale snelheid van 512 Kbps in ontvangst en 256 Kbps in transmissie. Die snelheid is lager dan de klassieke ADSL-formules die op de residentiële markt worden aangeboden, maar de tarieven zijn dan ook beduidend lager (iets meer dan de helft). Dit product wordt geleverd door de N.V. Versatel Belgium. In het algemeen schommelen de tarieven voor de klassieke ADSL-toegang in België trouwens tussen de € 35 en € 40 per maand.

Wat meer bepaald de ontbundeling betreft, stelt het BIPT vast dat SDSL zich voornamelijk situeert op de bedrijvenmarkt, (de KMO's meer bepaald) en dat die aangeboden wordt ter vervanging van huurlijnen van klein debiet. In vergelijking met de SDSL-aanbiedingen van Belgacom, hebben de nieuwkomers en serviceproviders een aanzienlijk marktaandeel hierin verworven: voor full unbundling 3.915 lijnen en voor shared access 2.682 lijnen.

Voor de residentiële markt worden er twee formules van bitstream access gebruikt. Het is namelijk een feit dat er geen ontbundelde lijnen zijn voor de residentiële markt, omdat de mogelijkheid om bitstream access af te nemen van Belgacom voor de concurrenten nu eenmaal financieel en commercieel

⁴ Belgische vereniging van Internet service providers die opgericht is in 1997 en volgens zijn zeggen via zijn 33 ISP-leden ongeveer 95% van de markt vertegenwoordigt.

aantrekkelijker is. Er zijn 47.000 bitstream-accesslijnen (BROBA: Belgacom's referentieaanbod voor bitstream access), waaronder ook de hierboven vermelde formule van "Always ADSL" en "FREE ADSL". Er zijn daarnaast nog 66.000 niet-gereguleerde bitstream-accessstoelingen (hieronder wordt de doorverkoop door leveranciers van Belgacom's ADSL-aanbod verstaan), die nog dateren van voor de invoering van de verplichtingen van Belgacom tot het leveren van bitstream access. Het BIPT heeft een regulering uitgewerkt inzake migratie van dat laatste groothandelsaanbod van Belgacom, naar de bitstream access die wel gereguleerd is. Hierbij kan vastgesteld worden dat meer en meer van deze vroegere niet-gereguleerde groothandelslijnen, omgezet worden in gereguleerde bitstream access. Ook dat wijst op het succes van de regulering inzake ontbundeling en bitstream access in België.

2.2. WIJZIGINGEN VAN HET REGELGEVINGSKADER

2.2.1. OP EUROPEES NIVEAU

Op 7 maart 2002 hebben de Raad en het Europees Parlement definitief vier richtlijnen en een beschikking aangenomen die samen het "pakket elektronische communicatie" vormen; de uiterste datum voor de omzetting daarvan in Belgisch recht was vastgesteld op 24 juli 2003. De richtlijn betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie moest omgezet zijn tegen 31 oktober 2003.

Dat nieuwe Europese regelgevingskader handhaaft de scheiding tussen de reglementering van de transmissie en die van de inhoud, die nog altijd onder een apart stelsel valt. Vooral dankzij de digitalisering zijn de verschillende soorten netwerken tegenwoordig echter in staat om zeer uiteenlopende vormen van inhoud en diensten over te dragen. Daarom houdt het nieuwe Europese regelgevingskader rekening met dat nieuwe fenomeen van technologische convergentie en probeert het een geharmoniseerd stelsel tot stand te brengen dat gemeenschappelijk is aan alle elektronische-communicatienetwerken, ongeacht of het om kabelnetten of radionetwerken gaat.

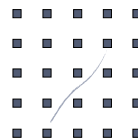
De nieuwe richtlijnen vereenvoudigen de voorwaarden voor intrede op de markt door de voorafgaande individuele vergunning voor de aanleg van elektronische-communicatienetwerken en voor de levering van elektronische-communicatiediensten af te schaffen. De enige uitzonderingen op dat principe worden gevormd door de toekenning van rechten voor het gebruik van de frequenties en telefoonnummers, omdat de schaarste van die hulpmiddelen het behoud van een meer dwingend systeem rechtvaardigt. Buiten het gebruik van beperkte hulpbronnen gaat het er dus in feite om een echt systeem van vrije toegang op te zetten.

De ontwikkeling van de concurrentie en de veranderingen op de markt (verschijnen van nieuwe diensten, zoals hogesnelheidsinternettoegang, de bliksemsnelle ontwikkeling van de mobiele telefonie enz.) hebben een herziening van de reguleringsmechanismen noodzakelijk gemaakt. Daarom stellen de nieuwe richtlijnen een regulering in met een geometrie die kan variëren naar gelang van het concurrentieniveau dat op elk van de relevante markten bereikt is. Wanneer de concurrentie op specifieke markten onvolmaakt of beperkt blijkt te zijn, kan de regulator verplichtingen opleggen aan de operatoren die op de betreffende relevante markt aangemerkt zullen zijn als beschikkende over een aanmerkelijke marktmacht.

De definitie van aanmerkelijke marktmacht benadert die van machtspositie in het mededingingsrecht. Het huidige kwantitatieve criterium van 25% marktaandeel vanaf waar een operator momenteel beschouwd wordt een aanmerkelijke marktmacht te bezitten, wordt opgeheven en vervangen door een kwalitatieve beoordeling die gebaseerd is op veelvoudige criteria. Het is de taak van de regulator om, rekening houdende met de aanbeveling en de richtsnoeren van de Europese Commissie, een analyse te verrichten die de relevante markten tot uiting doet komen.

Concreet zullen de specifieke verplichtingen die wegen op de operatoren die over een aanmerkelijke marktmacht beschikken, worden vastgelegd via een methode die uit drie stappen bestaat:

- identificatie van de relevante markten voor de regulering, alsook van de hinderpalen voor de ontwikkeling van daadwerkelijke concurrentie op die markten;

- bepaling van de operatoren met een aanmerkelijke macht op die markten;
- definitie van de specifieke verplichtingen die aan die operatoren worden opgelegd en die nodig zijn voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de regulering.

De verplichtingen die kunnen worden opgelegd aan de operatoren met een aanmerkelijke marktmacht hebben eerst betrekking op de verrichtingen die operatoren voor andere operatoren doen, namelijk verrichtingen in verband met interconnectie en netwerktoegang. Qua inhoud stemmen die verplichtingen in ruime mate overeen met die welke in het momenteel van kracht zijnde regelgevingskader bestaan, maar voortaan zal het de taak zijn van de regulator om een oordeel te vellen over de opportuniteit en de doeltreffendheid ervan ten aanzien van de concurrentieproblemen die hij op de betrokken markt zal hebben ontdekt.

Men ziet dus dat het nieuwe Europese regelgevingskader aan de nationale regulatoren veel ruimte biedt om te oordelen, zodat zij hun actie op de ontwikkeling van de concurrentie en op de marktontwikkelingen kunnen afstemmen. Daartegenover versterken de richtlijnen ook de Europese harmonisatie dankzij consultatiemechanismen tussen de nationale regulatoren en de Europese Commissie, met name bij de keuze van de verplichtingen die aan de operatoren met een aanmerkelijke marktmacht moeten worden opgelegd. Voor een beperkt aantal onderwerpen (definitie van de relevante markten en analyse van hun concurrentiële karakter) zal de Commissie zich zelfs tegen een nationale maatregel kunnen verzetten, indien zij die in strijd acht met de verwezenlijking van de eenheidsmarkt.

België heeft net als zeven andere lidstaten vertraging opgelopen in de omzetting van de Europese richtlijnen inzake elektronische communicatie. Terwijl de wetgever zich bezighoudt met de omzetting van de nieuwe Europese richtlijnen van 7 maart 2002, heeft het BIPT een aantal stappen gezet om die concreet ten uitvoer te leggen. Zo heeft het Instituut al de realisatie van de eerste fase aangevat, namelijk de analyse van de verschillende markten (waaronder eventuele geografische markten) die vermeld zijn in de Aanbeveling van de Europese Commissie van 11 februari 2003, met uitzondering van markt 18, die betrekking heeft op omroeptransmissiediensten en dus onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen valt. Na de analyse van de betrokken markten moet worden onderzocht of er op die markten al dan niet daadwerkelijke concurrentie bestaat en of er al dan niet dominanties zijn die die markten kunnen verstoren. Dit is ook mogelijk voordat de volledige omzetting van de richtlijnen is voltooid. Toch blijkt het opleggen van maatregelen aan dominante operatoren om de concurrentie te verbeteren nog moeilijk, omdat daarvoor een gepaste wijziging van de telecommunicatiewetgeving noodzakelijk is. Ondertussen blijven de bestaande maatregelen van toepassing, hetgeen voor de sector een garantie vormt.

Het Instituut heeft ook aan de minister twee ontwerpen van omzendbrief voorgelegd om inzake vergunningen voor netwerken en diensten, alsook in het kader van de problematiek van de MVNO's (Mobile Virtual Network Operators) een overgangsfase naar het nieuwe regime in te stellen. Beide teksten zijn begin 2004 voor consultatie aan de markt voorgelegd.

2.2.2. OP BELGISCH NIVEAU

De wet van 17 januari 2003 heeft een nieuw statuut ingevoerd voor het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie. Het statuut van het BIPT als regulator van de post- en telecommunicatiesector stond immers al sedert verschillende jaren ter discussie. De Europese Commissie had in juli 2001 aan de Belgische staat een met redenen omkleed advies toegestuurd, waarbij die werd gelast te zorgen voor een volledige onafhankelijkheid van het BIPT ten opzichte van de openbare postoperator. Soortgelijke kritische opmerkingen waren geuit op de organisatie van de regulering van de telecommunicatiesector, die sedert 1 januari 1998 volledig geliberaliseerd is, zowel door de Europese Commissie als door de nieuwkomers op de telecommunicatiemarkt.

Bovendien waren de bepalingen van titel III van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, die de structuren en de werking van het Instituut regelden, geleidelijk aan niet meer aangepast aan de nieuwe opdrachten van een regulator van de post- en telecommunicatiesector. Het vooruitzicht van de omzetting in intern recht van nieuwe Europese richtlijnen inzake elektronische communicatie maakte de noodzakelijke aanpassing nog dringender.

Daarom is minister Rik Daems, die bevoegd was voor post en telecommunicatie, begonnen aan een wetsontwerp dat tot doel had het Instituut een nieuw statuut te geven dat meer autonomie eraan gaf en de voorwaarden versoepelde voor de materiële en menselijke organisatie van zijn activiteiten. De wet met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector werd op 17 januari 2003 door de Koning bekrachtigd en op 24 januari 2003 in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Afgezien van een zekere continuïteit, die vooral tot uiting komt doordat het “nieuwe” Instituut de rechtspersoonlijkheid van het oude behoudt, is het statuut van het BIPT door de wet van 17 januari 2003 grondig hervormd. Het Instituut maakt niet langer deel uit van de parastatale instellingen van categorie A en wordt een instelling van openbaar nut sui generis naar het voorbeeld van de regulatoren in de financiële en energiesector: de Commissie voor het Bank- en Financiewezen en de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas.

De nauwe organieke band die vroeger bestond tussen het Instituut en de minister is verbroken. Die laatste vertegenwoordigt niet langer het Instituut en verricht de daden van beheer ervan niet meer. Die taken zijn voortaan de verantwoordelijkheid van een Raad, die samengesteld is uit vier leden, waaronder een voorzitter, die door de Koning benoemd worden voor een hernieuwbaar mandaat van zes jaar.

Het Instituut blijft evenwel onderworpen aan een toezicht dat uitgeoefend wordt door de Ministerraad, die op voorstel van de bevoegde minister sommige van zijn besluiten kan schorsen. De lijst van die besluiten moet nog worden vastgesteld bij een in de ministerraad overlegd koninklijk besluit. De minister heeft tegenover het Parlement formeel verklaard dat een interventie volgens haar maar gerechtvaardigd kon worden ingeval die betrekking heeft op elementen die verband houden met de universeledienstverlening of het gebruik van omroepfrequenties. De bevoegde minister heeft ook het recht om bij het hof van beroep te Brussel beroep aan te tekenen tegen elk besluit van het Instituut dat hij/zij in strijd met de wet zou achten.

De kernopdracht van het Instituut blijft nog altijd het toezicht op de naleving van de wetgeving en regelgeving op het stuk van post, telecommunicatie en radiocommunicatie. Het beschikt daartoe over de bevoegdheid om aan de overtreders administratieve straffen op te leggen, met name van financiële aard.

Meer in het bijzonder wat telecommunicatie betreft, heeft de wetgever aan het Instituut ook een aantal beslissingsbevoegdheden toegekend in de uitoefening waarvan het over een zekere vrijheid beschikt om te oordelen. De op handen zijnde omzetting van de Europese richtlijnen zal die tendens nog versterken.

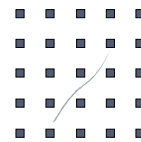
Als hulp bij zijn taken is het Instituut wettelijk gemachtigd om te eisen dat alle nuttige informatie wordt verstrekt en om elke vorm van enquête en openbare raadpleging te organiseren.

Als tegenwicht is het BIPT, net als elke administratieve overheid, onderworpen aan de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen. Onder voorbehoud van bedrijfs- en fabrieksgeheimen is ook de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur van toepassing op het Instituut. Bovendien heeft de wetgever aan elke persoon die rechtstreeks en persoonlijk betrokken is bij een besluit van de Raad uitdrukkelijk de mogelijkheid willen bieden om vooraf te worden gehoord.

In geval van betwisting tussen post- of telecommunicatieoperatoren kunnen zij zich tot het BIPT wenden opdat het hen een voorstel tot verzoening doet.

Tot slot kan het Instituut ook op eigen initiatief adviezen verstrekken over alle aangelegenheden die onder zijn bevoegdheid vallen en is het daartoe verplicht in de gevallen waarin de wet of reglementen voorzien, alsook op verzoek van de minister.

Voorwaarde voor de inwerkingtreding van het nieuwe statuut van het Instituut was de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de benoeming van de leden van zijn nieuwe Raad. Die vond plaats op

23 april 2003. De eerste vergaderingen van de Raad dateren van eind april en op 2 juni 2003 werd het eerste besluit genomen.

2.3. DE MARKTREGULERING

2.3.1. DE REGULERING VAN DE DOMINANTE OPERATOREN

Voor een gepaste werking van de telecommunicatiemarkt is toezicht nodig op het optreden van de operatoren die door hun macht het normale spel van de concurrentie zouden kunnen belemmeren. Die dominante operatoren worden dus a priori aan een zeker aantal verplichtingen onderworpen. Die zijn erop gericht de concurrentie te versterken en de markttoegang te vergemakkelijken; zij hebben voornamelijk betrekking op interconnectie en ontbundeling, maar ook op tarieftransparantie en kostentoekening.

2.3.1.1. VASTE NETWERKEN EN DIENSTEN

BRIO (Belgacom Reference Interconnect Offer)

Het Instituut heeft zijn werk voortgezet om ervoor te zorgen dat het referentie-interconnectieaanbod van Belgacom zowel concurrentie op de markt als de voortzetting van de investeringen van Belgacom mogelijk maakt.

Er is een openbare consultatie gehouden over het ontwerp van BRIO 2004 dat voorgesteld is door Belgacom, zowel over de kwalitatieve aspecten van de ontwerpaanbieding als over de tariefaspecten. Ter aanvulling van de schriftelijke procedure zijn specifieke vergaderingen gewijd aan de kwesties in verband met de "Letter of Authorization"⁵ en de compatibiliteit tussen het CPS⁶ en andere diensten of faciliteiten.

Het definitieve besluit van de Raad van het BIPT over BRIO 2004 (16 december 2003) zal verscheidene belangrijke wijzigingen inzake interconnectie met zich brengen, onder voorbehoud van de resultaten van de verzoening tussen het top-down⁷ en het bottom-up⁸ model:

- de afschaffing van het tariefverschil tussen terminating en collecting;
- de mogelijkheid om (lokale of IAA⁹-) collecting door te verkopen aan andere operatoren;
- de vereenvoudiging van de LoA en de mogelijkheid om die te integreren in de bestelbon van de operator;
- de mogelijkheid om de ATAP's¹⁰ maandelijks te betalen in plaats van jaarlijks;
- een aanzienlijke verlaging van de terminating- en collectingtarieven;
- een nieuwe verlaging van de tarieven van half links, na die van september 2003.

Een andere belangrijke opdracht op korte termijn voor het BIPT is de uitwerking van een bottom-up kostenmodel voor interconnectie. Het ontwerp van het BIPT heeft het voorwerp uitgemaakt van vier raadplegingen, overeenkomstig de Europese suggesties terzake, de Aanbeveling van de Europese Commissie¹¹ en de Best Practices van de IRG. Om een maximale economische efficiëntie te garanderen, werkt het BIPT een model uit dat "LRIC¹² bottom-up" wordt genoemd ter vervanging van het top-down model voor interconnectie. Het bottom-up model biedt namelijk meer garanties inzake

5 • LoA: Document waarmee een operator kan bewijzen dat hij de toestemming van de klant heeft om een CPS te activeren.

6 • Carrier Pre-Selection of carrierveerkeuze.

7 • Kostenmodel dat opgebouwd wordt uitgaande van de boekhouding van een operator, waarbij de relevante kosten worden verdeeld over de verschillende netwerkelementen (bijv.: schakeling, transmissie...) en over de diensten die van die netwerkelementen gebruikmaken.

8 • Kostenmodel dat opgebouwd wordt uitgaande van de verkeersvolumes die een operator moet overbrengen, waarbij die volumes bepalend zijn voor de optimale dimensionering van de verschillende netwerklagen (schakeling, transmissie...).

9 • Intra Access Area.

10 • Access to Access Point.

11 • Aanbeveling van de Commissie van 11 februari 2003 betreffende relevante producten- en dienstenmarkten in de elektronische communicatiesector die overeenkomstig Richtlijn 2002/21/EG van het Europees Parlement en de Raad inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten aan regelgeving ex ante kunnen worden onderworpen.

12 • Long Run Incremental Cost: incrementele kosten op lange termijn. Het gaat om een boekhoudmethode die tot doel heeft de kosten te bepalen die worden veroorzaakt door een wijziging een verhoging of een verlaging, van het productieniveau. De weerslag van die wijziging wordt gemeten vanuit een langetermijnperspectief, omdat alle kosten op lange termijn als variabel kunnen worden beschouwd. De LRIC-methodologie is compatibel met zowel een top-down als met een bottom-up model.

juistheid van de resultaten en leidt tot de ontwikkeling van een open en concurrentiële markt. Het Instituut zet ook zijn opdracht voort inzake controle op de verplichtingen inzake boekhoudkundige scheiding, met name ten aanzien van Belgacom. Het toegepaste model maakt een coherente aanpak mogelijk op het vlak van de analyse van de kostenbasing, de risico's voor kruissubsidiëring, wurgprijzen en verkoop met verlies, die op grond van een analoge methodologie zal kunnen worden gevolgd voor alle operatoren met een sterke marktpositie.

Behalve BRIO 2004 heeft het BIPT ook verschillende besluiten genomen in verband met geschillen tussen operatoren over interconnectie:

- Besluit van 29 augustus 2003 van de Raad van het BIPT met betrekking tot de piekuren van operator BASE voor zijn terminatiedienst;
- Besluit van 22 augustus 2003 van de Raad van het BIPT met betrekking tot de migratie van huurlijnen naar de transportinterconnectiedienst;
- Besluit van 2 december 2003 van de Raad van het BIPT: Precisering van het besluit van 22 augustus 2003 met betrekking tot de migratie van huurlijnen naar de transportinterconnectiedienst.

BRUO (Belgacom Reference Unbundling Offer) en BROBA (Belgacom Reference Offer Bitstream Access)

De Raad van het BIPT heeft een reeks maatregelen genomen om de door Belgacom voorgestelde referentietarieven te verduidelijken, te verfijnen of aan te vullen. Al die stappen hebben geleid tot een werkelijke opening van de ADSL/SDSL-markt, getuige daarvan het aantal ADSL-aansluitingen of de introductie van ADSL-diensten tegen prijzen van minder dan € 20 per maand.

Het Instituut heeft Belgacom ertoe verplicht om zijn referentietarieven voor toegang tot binair debiet (versie 2003) te wijzigen en heeft een aantal verduidelijkingen aangebracht over de uitvoering van Belgacom van zijn verplichtingen terzake. De Raad van het BIPT heeft daaromtrent twee besluiten genomen: op 2 juni 2003 over de migraties – dit is de overgang van het aanbod van Belgacom aan andere operatoren van een niet-gereguleerd product naar het aanbod van een gereguleerd product, en op 3 september 2003 over de *Improved Service Level Agreement* (ADSL without voice, SDSL).

Hoewel die verplichte aanbiedingen van Belgacom grotendeels gestabiliseerd zijn, moeten er toch nog enkele problemen worden opgelost. Enerzijds wat de tarieven en de kostenbasing ervan betreft, en anderzijds voor een zeker aantal elementen van die aanbiedingen, zoals de diensten met toegevoegde waarde, de procedures voor *Carrier Select* en *Carrier Preselect Code*, de follow-up van de migraties van niet-gereguleerde groothandelsovereenkomsten voor bitstream access naar gereguleerde contracten, de aanneming van de *Improved Service Level Agreement*.

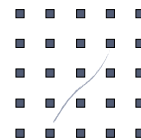
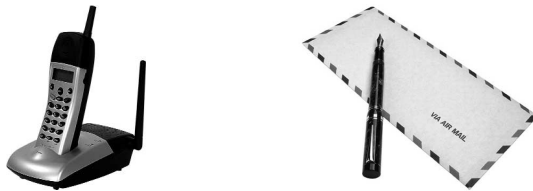
2.3.1.2. MOBIELE NETWERKEN EN DIENSTEN

Terminatinglasten

Op 2 februari 2003 is Mobistar voor de eerste keer aangeduid als operator met een sterke positie op de nationale interconnectiemarkt, waardoor het verplicht is de lasten voor het termineren van oproepen die het aan de andere operatoren vraagt, op de kosten te baseren en het niet mag discrimineren. Om het bedrag van die terminatinglasten te bepalen heeft het Instituut zich gebaseerd op het kostenmodel dat door Mobistar zelf is ontwikkeld onder het toezicht van het BIPT, waardoor een prijschaar kon worden vastgesteld die rekening hield met de verschillende aangenomen hypothesen. Dit heeft het BIPT op 23 september 2003 ertoe gebracht om Mobistar een "price cap"-mechanisme op te leggen, dat erop gericht is het gemiddelde niveau van zijn terminatielasten geleidelijk aan te verlagen, zodat die in de buurt komen van de onderste grens van die vooraf vastgestelde prijschaar. Een eerste verlaging van de betreffende tarieven van Mobistar vond plaats op 1 november 2003.

Enquête over de "gsm-gateways"

Het Instituut is in 2003 herhaaldelijk geïnterpelleerd over de wettelijkheid van het gebruik van die toestellen, die oproepen van een vast naar een mobiel toestel (F2M) omzetten in oproepen van mobiel naar mobiel (M2M). Het Instituut heeft een voorlopig standpunt ingenomen, dat momenteel voor con-

sultatie voorgelegd is aan de sector, en dat past in de bezorgdheid om op de telefoniemarkt een werkelijke en eerlijke concurrentie te vrijwaren. Die benadering bestaat erin dat het normale gebruik van die toestellen door gebruikers en eindgebruikers wordt toegestaan, maar dat dit daarentegen (voor operatoren) wordt verboden als een netwerkelement, waarmee op grote schaal verkeer kan worden omgeleid. Het Instituut stelt bovendien voor dat de installatie en het gebruik van die "gsm-gateways" in *phone-shops* zou worden verboden, gelet op de onmogelijkheid in dat geval om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen inzake registratie en bijhouden van oproep- en identificatiegegevens van de oproeper in geval van noodoproepen.

BASE heeft zich tot het Instituut gewend om het de redelijkheid te laten erkennen van het verzoek tot wijziging van zijn interconnectieakkoorden met andere operatoren, met als doel de piekuren voor de aanrekening van zijn dienst voor de afwikkeling van oproepen te verleggen en uit te breiden (van 8-19 uur tot 10-22 uur). Op 29 augustus 2003 heeft het BIPT de redelijkheid erkend van dat verzoek, dat met name gebaseerd was op de specificiteit van de verdeling van het verkeer van BASE, en die onderneming de toestemming verleend om de nieuwe uurregeling toe te passen vanaf 1 oktober 2003.

Op 4 juli 2003 heeft het Instituut op verzoek van BASE en na consultatie van de twee overige mobiele-telefonieoperatoren beslist om aan BASE extra frequenties toe te kennen in de E-gsm-band op 900 MHz ter compensatie van het handicap dat het opgelopen had doordat het de hoogste frequenties (boven 1800 MHz) gebruikte, die aanvankelijk in 1997 eraan waren toegekend. Het Instituut heeft eveneens beslist om ten voordele van Belgacom Mobile en Mobistar het extra spectrum toegekend aan BASE te compenseren door de frequentietoewijzingen van die twee operatoren uit te breiden in de 1800 MHz-band. De drie betrokken operatoren zullen op die manier het genot blijven hebben van een strikt identiek aantal radiokanalen die voor hen voorbehouden zijn.

UMTS

Betreffende de mobiele-communicatiesystemen van de derde generatie, ook UMTS genoemd, heeft het Instituut een evaluatie gemaakt van de verplichtingen voor commerciële openstelling conform de afgegeven vergunningen. Die evaluatie heeft plaatsgevonden tussen 25 september en 8 oktober 2003. Het BIPT was van mening dat de drie UMTS-operatoren hun verplichtingen naleven inzake commerciële openstelling in overeenstemming met de brief van de minister van 19 december 2002 aan de drie mobiele operatoren.

Mobiele satellietdiensten

De nieuwe, voor het grote publiek toegankelijke en op satellietverbindingen gebaseerde mobiele-communicatiesystemen, die in 1998 met de nodige drukte waren aangekondigd, zijn niet echt aangeslagen bij het grote publiek. Er is slechts een ontwikkeling merkbaar in de nichemarkt voor dataoverdracht.

Nieuwe technologische ontwikkelingen

De nieuwe technologie Bluetooth is een wereldwijde standaard voor draadloze communicatie die door enkele bedrijven waaronder Ericsson, Nokia, Intel en Microsoft, werd uitgewerkt. De technologie wil technische snufjes (gsm's, PDA's, computers en randapparatuur) in de onmiddellijke omgeving draadloos met elkaar in contact brengen. Bluetooth gebruikt daarvoor het vrije 2,4 GHz-spectrum, net als de microgolfoven. De theoretische transmissiesnelheid bedraagt 1 Megabit per seconde. Bluetooth kan slechts een korte afstand draadloos overbruggen, zowat tien meter, alhoewel in de winkel "wild range"-producten bestaan. De huidige meest populaire Bluetoothapplicaties zijn nog steeds de headsets, dit zijn oortjes die draadloos een verbinding leggen met de gsm. GPS-oplossingen en Bluetoothtoetsenborden en -muisen voor computers zijn in opmars.

Wi-Fi

Met Wi-Fi gaat men via hotspots draadloos het internet op, maar Wi-Fi zal niet de draden tussen de gsm en de pc vervangen. Belgacom, Telenet (alleen, vervolgens via de overname van het bedrijf Sinfilo), Swisscom (via Megabeam) hebben zich op die markt gelanceerd. Op het einde van 2003 telde België ongeveer 300 "hotspots".

Gedeeld gebruik van de antennesites

Het regelgevingskader voorziet in de mogelijkheid om het gebruik van de antennesites te delen en het BIPT heeft voorzien in een verdere uitwerking van de gemeenschappelijke databank van de antennesites.

De vzw RISS (Radio Infrastructure Site Sharing) heeft alle sites van de drie gsm-operatoren verwerkt en bereidt zich voor op de verwerking van de resterende sites van andere operatoren. De databank bevat de gegevens van meer dan 7.000 antennesites van over het hele land.

2.3.2. DE MARKTANALYSES

Om te voldoen aan de verplichtingen van het nieuwe Europese regelgevingskader inzake marktanalyse, heeft het BIPT in de loop van 2003 vragenlijsten opgesteld om op te sturen naar de operatoren die op de relevante markten actief zijn, om economische en technische gegevens te verzamelen, waarmee dan de markten zullen kunnen worden geanalyseerd.

Het Instituut heeft in maart en mei consultaties gehouden, die de betrokken partijen de gelegenheid hebben geboden om hun mening te geven over de ontwerp-vragenlijsten alsook over de ontwerpomschrijvingen van de relevante markten.

2.4. DE TECHNOLOGIEËN

2.4.1. DE VERGUNNINGEN

Het Instituut behandelt alle aanvragen voor de exploitatie van vaste telecommunicatienetwerken en de erop aangeboden telecommunicatiediensten.

Overeenkomstig het nieuwe Europese regelgevingskader voor elektronische communicatie heeft het BIPT in juli 2003 het vergunningstelsel afgeschaft dat toepasselijk was op de openbare diensten voor spraaktelefonie en op de openbare netwerken. Het principe van aangiften werd veralgemeend ingevoerd voor alle types netwerken en diensten. Het vergunningensysteem is nu beperkt tot netwerken die gebruikmaken van frequenties.

2.4.1.1. VERGUNNINGEN VOOR PRIVATE RADIONETTEN EN INDIVIDUELE RADIOSTATIONS

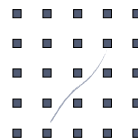
In het afgelopen jaar zijn een aantal politienetten overgeschakeld op ASTRID¹³. Steeds meer mensen maken ook gebruik van de gsm. Beide fenomenen verklaren de afname van het aantal vergunningen voor de mobiele privé-netten. Op dezelfde manier opteren talrijke gebruikers voor DECT-telefooncentrales.

In 2003 is een koninklijk besluit verschenen tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 oktober 1979 betreffende de private radioverbindingen. De voornaamste wijzigingen zijn de afschaffing van de vergunning voor PMR 446-toestellen¹⁴ en van de afstandsbedieningen voor schaaltoestellen.

Ten behoeve van alle geïnteresseerden stelt het Instituut verder op zijn website, naast de vigerende wetgeving en een lijst van veelgestelde vragen (FAQ's), tevens voor elk type van dienst en voor de niet-openbare netwerken een brochure ter beschikking met inbegrip van een registratieformulier.

¹³ • ASTRID is een naamloze vennootschap van publiek recht die opgericht is door de federale Staat met de steun van de Gemeenschappen, met als doel de Belgische nood- en veiligheidsdiensten een uniek radiocommunicatiemiddel aan te bieden, dat gebaseerd is op de Europese norm TETRA (Terrestrial Trunked RAdio).

¹⁴ • PMR Private Mobile Radio – mobiele toestellen voor privé-radiocommunicatie.

2.4.1.2. DIENST RF-STRALING

De toekenning van vergunningen houdt ook een onderzoek in van de mogelijke straling van de stations die door de netwerkexploitanten zullen worden geïnstalleerd. Het Instituut onderzoekt de technische gegevens die met de installatie van die stations verband houden. De helft van de dossiers werden ingediend door Belgacom Mobile NV, een derde door de overige gsm-operatoren, een tiende door ASTRID en de rest door VRT, RTBF, lokale radio's en radioamateurs. Er werden 2.414 Franstalige dossiers en 1.338 Nederlandstalige dossiers behandeld. Ook 53 Duitstalige dossiers werden afgeleverd. Onder deze dossiers werden 84 conformiteitsattesten afgegeven (met metingen van de eigenaar). De niveaus in dossiers bleven zo laag dat er geen metingen vereist waren.

2.4.2. DE FREQUENTIES

2.4.2.1. HET BEHEER

Het BIPT is belast met het beheer van het elektromagnetisch spectrum in België. Dit omvat zowel de dagelijkse frequentietoewijzingen en -coördinaties als de langetermijnpolitiek inzake frequentieplannen en herschikkingen.

De frequentietoewijzingen voor de landmobiele diensten gebeuren in het kader van het akkoord van Wenen/Berlijn en vormen één van de hoofdactiviteiten van de dienst.

	2002	2003
aantal dossiers met nieuwe frequentietoewijzingen	751	1.251
aantal dossiers met gewijzigde frequentietoewijzingen	671	653
aantal dossiers met afgeschafte frequentietoewijzingen	692	1.015
aantal internationaal gecoördineerde frequentietoewijzingen	492	177
aantal tijdelijke frequentietoewijzingen	731	1.183

Hoewel het BIPT niet verantwoordelijk is voor de omroepfrequentieplanning, staat de dienst Frequentiebeheer van het BIPT wel in voor de dagelijkse coördinatieaanvragen en de toepassing van de internationale akkoorden die de frequenties op internationaal niveau verdelen, en de toepassing van het LEGBAC-akkoord (compatibiliteit tussen FM-omroep en de luchtvaart).

Ook voert deze dienst de frequentiecoördinaties uit voor de satellietverbindingen (grondstations, netwerken,...) en de straalverbindingen en verzorgt de dienst de briefwisseling met het radiocommunicatiebureau van de ITU. In 2003 heeft het Instituut 3.420 dossiers inzake internationale frequentiecoördinatie behandeld.

Enkele belangrijke realisaties van de dienst Frequentiebeheer zijn:

- het up-to-date houden van de nationale frequentietabel in overeenstemming met de Europese frequentieharmonisatiewerkzaamheden. Deze frequentietabel kan on line geraadpleegd worden op de website van het BIPT. Bovendien is de Belgische frequentieallocatietabel toegankelijk via het "EFIS¹⁵"-programma van het ERO (*European Radiocommunication Office*) op de website van het ERO;
- het volgen van de problematiek aangaande IMT-2000/UMTS in het kader van de CEPT/ECC/PT1;
- de deelname aan de ITU/WRC-2003. De WRC-2003 nam belangrijke beslissingen op het vlak van de harmonisatie op wereldvlak van de frequenties voor draadloze lokale netwerken in de 5 GHz-band, de harmonisatie van frequenties voor PPDR (*Public Protection and Disaster Relief*) en Galileo (het Europese navigatiesysteem via satelliet);
- de deelname aan talrijke internationale vergaderingen zoals de CEPT/ECC, CEPT/FM, CEPT/CPG, en hun werkgroepen, het akkoord van Wenen, NATO-NARFA¹⁶ ...;

15 • ERO Frequency Information System: <http://www.efis.dk>.

16 • National Allied Radio Frequency Agency. NARFA zorgt voor het nationale frequentiebeheer van de militaire banden. NARFA vormt het contactpunt voor alle problemen in verband met frequentietoewijzing en frequentiecoördinatie aan en van het Belgische leger. De vertegenwoordigers van NARFA nemen tevens deel aan de relevante vergaderingen van de NAVO waar de problemen in het kader van het Noord-Atlantisch bondgenootschap besproken worden.

- de deelname in Europees verband aan de vergaderingen van het RSC (Radio Spectrum Committee) en de RSPG (*Radio Spectrum Policy Group*) bij de Europese Commissie;
- de implementatie van een geïnformatiseerd systeem voor de straalverbindingen waarin zowel de frequentietoewijzingen, het afgeven van de vergunningen als de boekhouding geïntegreerd zijn. De ontwikkeling van een gelijkaardig systeem voor de mobiele netten werd aangevat;
- het afsluiten van een nieuw akkoord van Wenen/Berlijn waarbij het bestaande akkoord opgesplitst werd in een gedeelte voor de mobiele diensten enerzijds en de vaste diensten anderzijds;
- een publieke consultatie van de sector die leidde tot een herschikking van de frequenties voor de publieke mobiele operatoren (o.a. het toekennen van bijkomende frequenties op 900 MHz aan BASE);
- het bepalen van een frequentiebeleid inzake de introductie van CDMA¹⁷-systemen voor PAMR (*Public Access Mobile Radio*).

2.4.2.2. DE EXAMENS

Het Instituut organiseert examens voor het verkrijgen van radioamateurcertificaten en ook voor certificaten voor het gebruik van stations aan boord van schepen. In 2003 zijn 38 examens georganiseerd, waarvan 35 voor de radiomaritieme diensten (1.149 deelnemers, 82% geslaagd) en 3 voor radioamateurs (132 deelnemers, 77% geslaagd).

2.4.3. DE NUMMERING

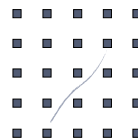
2.4.3.1. HET NATIONALE NUMMERINGSPLAN

Nummers zijn essentieel om telecommunicatiediensten over de telecommunicatie-infrastructuur aan te bieden. Ze vormen voor zowel de eindgebruikers als aanbieders de sleutel voor de toegang tot die diensten. Het BIPT zorgt er voortdurend voor dat het aanbod van nummers voldoende groot en adequaat is voor de normale marktontwikkeling. Voor telecommunicatieoperatoren is de gelijke toegang tot adequate nummerreeksen, zowel op kwalitatief als kwantitatief vlak van cruciaal belang voor de evenwichtige ontwikkeling van een competitieve markt. Hiertoe stelt het BIPT de nummerplannen vast door middel van explicatieve nota's, waarin duidelijk wordt vastgelegd welke bestemming bij welk nummer hoort.

De regeling inzake routeringsnummers voor de implementatie van de Europese telefoonnummeringsruimte (ETNS) werd gepubliceerd op 11 november 2003. Eveneens werd er een uitgebreide consultatie van de markt over de nummerreeksen 090X en 077, waaronder de infokioskdiensten worden aangeboden, uitgevoerd.

Het Instituut voert eveneens het eigenlijke nummerbeheer uit, waaronder taken vallen als het toekennen, reserveren en intrekken van nummers, en het toezicht op het gebruik. Alle beschikbare informatie over het nationale nummerplan – zoals onder andere de lijsten van gereserveerde en toegewezen nummers – worden op de website (www.bipt.be) gepubliceerd.

De rol van domeinnamen in Internet kan worden vergeleken met die van nummers in het telefoonnetwerk. ICANN (*Internet Corporation for Assigned Names and Numbers*) is een internationale organisatie zonder winstoogmerk die zorgt voor de coördinatie op globaal niveau van het systeem van unieke "Internet Identifiers" zoals de Internet-domeinnamen, IP-adressen en andere technische parameters. Daarnaast wordt de coördinatie en operatie van het "DNS root name server"-systeem door deze organisatie waargenomen. Binnen ICANN fungeert het GAC (*Governmental Advisory Committee*) als een belangrijk adviesorgaan, waarin de vertegenwoordigers van de overheid zijn verenigd. Een van de belangrijkste doelstellingen van de IIG (*Internet Informal working Group*) van de Europese Commissie is de coördinatie van de verschillende standpunten van de nationale overheden binnen het GAC. Het Instituut vertegenwoordigt België in beide organisaties. Naast de internationale follow-up van de domeinnaamproblematiek heeft het Instituut bijgedragen tot het formuleren van een aantal beleidsvoorstellen teneinde de stabiliteit en veiligheid van het nationale topniveaudomein ".be" te vrijwaren.

2.4.3.2. NUMMEROVERDRAAG- BAARHEID

Nummeroverdraagbaarheid staat centraal in het telecommunicatiebeleid. Hiervoor zijn er twee basisredenen. Elke wijziging van oproepnummer brengt voor een eindgebruiker extra administratieve rompslomp en kosten met zich mee en heeft een directe belangrijke negatieve impact op potentiële klantencontacten. Verder bestaat er een toenemende bezorgdheid bij de nieuwe operatoren dat ze op een oneerlijke manier worden behandeld als potentiële klanten van nummer zouden moeten veranderen. Onderzoek heeft uitgewezen dat het gebrek aan nummeroverdraagbaarheid de kansen van deze nieuwkomers ernstig beperkt.

De op 1 oktober 2002 ingevoerde overdraagbaarheid van mobiele nummers is in een stabiele fase gekomen. Hiertoe werden de werkzaamheden voortgezet van de "Number Portability Task Force Mobile Numbers", het coördinatieplatform bestaande uit de mobiele operatoren onder het voorzitterschap van het BIPT. Op reglementair vlak heeft de Raad op 16 september 2003 de opzetkosten per overgedragen mobiel nummer vastgelegd voor de periode 1 oktober 2002 – 1 oktober 2005 aan de hand van een kostenmodel.

De reeds in 1998 opgerichte "Number Portability Task Force Fixed Networks" heeft onder het voorzitterschap van het Instituut zijn activiteiten in het jaar 2003 voortgezet. De tarieven voor de geografische- en niet-geografische-nummeroverdraagbaarheid werden vastgelegd op basis van een opgesteld theoretisch model ter uitvoering van het koninklijk besluit van 16 maart 2000 betreffende de overdraagbaarheid van de abonnees van de telecommunicatiediensten. Eveneens werden overeenkomstig artikel 14 van hetzelfde koninklijk besluit de dienstkwaliteitsparameters opnieuw bestudeerd en aangepast aan de gewijzigde marktomstandigheden.

Teneinde de tarieftransparantie te verhogen voor de oproepende partij werd een website met als adressen www.1299.be (Nederlands), www.1399.be (Frans), www.1499.be (Duits) en www.1450.be (Engels) opgericht waarbij een geïnteresseerde partij via het ingeven van het oproepnummer wordt geïnformeerd over het netwerk waartoe dat oproepnummer behoort. Deze webstek werd in de periode 1 oktober 2002 – 1 januari 2003 ongeveer 330.000 keer geraadpleegd. Eveneens werden een aantal klachten onderzocht en een uitgebreide juridische analyse gemaakt van sommige praktijken van operatoren die weigeren om nummers over te dragen vooraleer de uitstaande schulden van hun klanten worden vereffend.

Het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie heeft - zoals bepaald in het regelgevend kader - toezicht uitgeoefend op de VZW "Nummeroverdraagbaarheid" die de Centrale Referentiedatabank voor nummeroverdraagbaarheid beheert.

De netto-evolutie op het vlak van het aantal aansluitingen met actieve overgedragen nummers voor de vaste netwerken en het aantal overgedragen nummers voor de mobiele netwerken is te vinden in de onderstaande tabellen. Eveneens is tussen haakjes het stijgingspercentage ten opzichte van het jaar ervoor vermeld.

	PSTN/ISDN-aansluitingen	Niet-geografische nummers	Complexe installaties (PRA's, inkiezingsreeksen, PBX -reeksen...)
1 januari 2001	42.328	442	455
1 januari 2002	116.677 (176%)	676 (53%)	2.019 (343%)
1 januari 2003	142.156 (21,8%)	1.224 (81%)	4.168 (106%)
1 januari 2004	197.459 (38,9%)	1.772 (44,8%)	6.713 (61%)

	Aantal overgedragen gsm-nummers
1 november 2002	18.734
1 december 2002	35.092
1 januari 2003	58.364
1 januari 2004	253.186

2.4.3.3. CARRIER PRESELECT

De activeringsprocedure voor de carrierpreselectdienst werd in samenspraak met de sector grondig geëvalueerd en aangepast. Speciale maatregelen werden ingevoerd om slammingspraktijken¹⁸ gemakkelijker op te sporen en de eventueel betrokken operatoren te bestraffen. Hier kan u de netto-evolutie van het aantal carrierpreselectactiveringen vinden.

	Nummers met carrier preselect	Stijgingspercentage
1 januari 2001	114.735	
1 januari 2002	381.566	232,5%
1 januari 2003	595.627	56,1%
1 januari 2004	850.384	42,8%

2.4.4. APPARATUUR

Het op de markt brengen van radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur moet gebeuren volgens de R&TTE-richtlijn¹⁹ die de manier waarop dergelijke apparatuur op de Europese markt gebracht wordt, harmoniseert.

Om apparatuur op de (Europese) markt te mogen brengen moet volgens deze richtlijn de apparatuur niet alleen voldoen aan een aantal technische essentiële eisen, maar moeten ook de andere – meer administratieve – relevante bepalingen vervuld zijn. De fabrikant is ten volle verantwoordelijk voor de overeenstemming van zijn apparatuur met alle wettelijke bepalingen. In bepaalde gevallen wordt evenwel toch nog de (beperkte) tussenkomst van een aangemelde instantie (notified body) vereist.

Radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur moet volgens de bepalingen van de R&TTE-richtlijn voorzien zijn van de gepaste CE-markering (minstens **CE**). Deze moet eveneens afgedrukt worden op de verpakking en de begeleidende documenten. Indien voor het gebruik van de radioapparatuur een vergunning vereist is of indien deze apparatuur werkt op frequenties waarvan het gebruik in Europa niet geharmoniseerd is, dan bevat de CE-markering een verplicht informatieteken van de vorm: **ⓘ**. Dit teken duidt erop dat het radioapparaat niet overal (in Europa) of niet overal “vrij” (noodzaak aan vergunning) gebruikt mag worden.

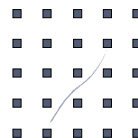
De fabrikant of leverancier moet bij de apparatuur voldoende informatie verschaffen zodat de gebruiker op de hoogte is van de gebruiksvoorwaarden en van eventuele beperkingen in het gebruik (toegelaten frequenties, noodzaak aan vergunning). Voor radioapparatuur moet onder meer duidelijk op de verpakking aangegeven worden waar de radioapparatuur gebruikt mag worden. De gebruiker moet de apparatuur gebruiken volgens de opgegeven bestemming. Voor eindapparatuur betekent dit dat hij het toestel slechts mag aansluiten op de door de fabrikant of leverancier opgegeven netwerkinterfaces. Voor radioapparatuur moet hij rekening houden met de eventuele beperkingen. De aanwezigheid van het informatieteken **ⓘ** is dus van groot belang voor de consument.

Radioapparatuur die werkt op frequenties waarvan het gebruik in Europa niet geharmoniseerd is (en die bijgevolg het informatieteken dragen in de markering) moet worden aangemeld aan de lidstaat waar ze op de markt gebracht wordt. Dit is de zogenaamde notificatieverplichting volgens artikel 6.4 van de richtlijn. De fabrikant of zijn gemachtigde moet uiterlijk vier weken vóór hij van plan is het product op de Belgische markt te brengen, het BIPT op de hoogte brengen van zijn intentie. Hierbij dient hij het juiste merk en type en een aantal radioparameters te specificeren. Deze notificatie ontslaat hem niet van zijn verantwoordelijkheid conforme producten op de markt te brengen, ook al krijgt hij geen reactie van het BIPT.

In het jaar 2003 werden meer dan 2.349 toestellen aangemeld. Dat is meer dan het vorige jaar en dit ondanks het feit dat de Commissie de lijst van “Klasse 1”-toestellen heeft uitgebreid met radioappara-

¹⁸ • Praktijk waarbij sommige operatoren bij hen klanten inschrijven zonder dat zij hen een volgens de regels opgemaakt contract hebben laten ondertekenen.

¹⁹ • Richtlijn 1999/5/EG van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 1999 betreffende radioapparatuur en telecommunicatie-eindapparatuur en de wederzijdse erkenning van hun conformiteit (Pb L 91 van 7.4.1999).

tuur waarvoor er geen beperkingen op het gebruik zijn. Die toestellen zijn dan ook niet voorzien van het informatieteken. Een voorbeeld van dergelijke toestellen zijn de gewone gsm-toestellen. Een werkgroep van radio-experten poogt deze lijst van "Klasse 1"-toestellen nog verder uit te breiden. Alle toestellen die niet tot "Klasse 1" behoren en die op de Belgische markt gebracht worden moeten aan het BIPT aangemeld worden. Het verdient aanbeveling regelmatig de lijst van "Klasse 1"-toestellen te raadplegen. In het verleden werd deze lijst op de R&TTE-website van de Europese Commissie gepubliceerd (<http://europa.eu.int/comm/enterprise/rtte/>). De lijst is nu rechtstreeks te raadplegen via <http://www.ero.dk/rtte>, een onderdeel van de website van ERO (European Radiocommunications Office). De technische parameters waaraan deze radiotoestellen moeten voldoen zijn eveneens op deze site terug te vinden en zijn gelinkt aan het referentienummer van de desbetreffende subklasse.

Het vroegere goedkeuringsregime werd volledig verlaten op 7 april 2001. Het verhandelen van deze toestellen is nog steeds toegelaten voorzover ze vóór 8 april 2001 geproduceerd werden of uit een derde land werden ingevoerd. Dergelijke toestellen worden nog aangetroffen maar hun aandeel daalt.

Apparatuur die over een in België aanvaarde, vroeger verleende goedkeuring beschikt, mag verder worden gebruikt voorzover de vroegere voorwaarden van het goedkeuringsregime nageleefd blijven.

Het Instituut is tevens actief in de Europese fora (Europese Commissie, TCAM-Comité²⁰ en werkgroepen, ECC²¹, Administratieve samenwerking²² (ADCO), ETSI²³, EMC Working Party²⁴, EMC SLIM²⁵...) waar gestreefd wordt naar verdere Europese harmonisatie. Ook werd deelgenomen aan de onderhandeling in de Raad van de Europese Unie in het kader van de herziening van de EMC-richtlijn (Richtlijn 89/336/EEG).

2.5. BESCHERMING VAN DE GEBRUIKERS

Het spreekt vanzelf dat het BIPT niet wil indringen in het bevoegdheidsgebied van de dienst voor de mededinging. Toch verleent de wetgeving de regulator verantwoordelijkheid inzake bescherming van de gebruikers. Op basis van de verslagen van de Ombudsdienst en de input die het krijgt uit zijn consultaties met het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie, met Beltug, Test-Aankoop enz., zal het BIPT een zeker aantal aanbevelingen en adviezen opstellen om te zorgen voor een kwalitatief betere dienstverlening. Het kan ook tussenbeide komen voor een reeks concrete kwesties: bijvoorbeeld inzake transparantie van de nummers (we denken aan de infokioskdiensten), inzake procedures voor de Service Level Agreements (SLA) in de interconnectieaanbiedingen, aanbiedingen voor ontbundeling en voor bitstream, inzake terminatingtarieven enzovoort.

Het kan niet worden betwist dat de concurrentie zich niet alleen voordoet op het vlak van de verstrekte diensten en de kwaliteit ervan, maar ook op het vlak van de tarieven. Dit heeft tot gevolg dat de eindgebruiker geconfronteerd wordt met een gebrek aan tarieftransparantie. Dat is eveneens een zorg van het BIPT, hetgeen niet belet dat een regulator op dat vlak rekening moet houden met de marktontwikkelingen en zich dus niet altijd kan veroorloven om in te grijpen om de tendens tot tariefdifferentiaties te verhinderen.

20 • Het TCAM-comité (Telecommunications Conformity Assessment and Market Surveillance Committee) is het vaste comité dat de Commissie bijstaat in het beleid in verband met Richtlijn 99/5/EG.

21 • De ECC (Electronic Communications Committee) is een onderdeel van de CEPT (Conférence Européenne des Administrations des Postes et des Télécommunications).

22 • Groepen opgericht door de Europese Commissie, waarin de deskundigen die met het toezicht op de nationale markten belast zijn, elkaar kunnen ontmoeten en samenwerken rond praktische aspecten.

23 • Het ETSI (European Telecommunications Standards Institute) is een niet-gouvernementele organisatie die tot doel heeft Europese telecommunicatienormen op te stellen. De ETSI-normen, die op een strikt vrijwillige basis van toepassing zijn, dienen vaak als technische basis voor de uitwerking van richtlijnen en verordeningen op Europees niveau.

24 • EMC Working Party: door de Europese Commissie opgerichte groep die belast is met de follow-up van de toepassing van de richtlijn betreffende elektromagnetische compatibiliteit (EMC).

25 • Groep opgericht door de Europese Commissie om de Richtlijn "elektromagnetische compatibiliteit" (EMC) te herzien in het kader van het "SLIM"-programma (Simpler Legislation for the Internal Market).

2.5.1. NATIONALE DIENST VOOR DE CONTROLE OP HET SPECTRUM (NCS)

De NCS (Nationale dienst voor de controle op het spectrum) is de operationele dienst die belast is met het "toezicht op de radiogolven" in de ruime zin van het woord. Buiten de directie die gevestigd is in Brussel beschikt de NCS over vijf controlecentra verspreid over het land, namelijk in Anderlecht, Luik, Senefte, Antwerpen en Gent.

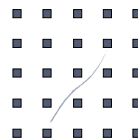
De opdrachten van de NCS kunnen in vier categorieën worden verdeeld:

- *De behandeling van radiostoringen*
Iedere burger of iedere instantie kan zich tot de NCS richten om een radiostoring te melden waarvan hij slachtoffer zou zijn. De technici van de NCS, die uitgerust zijn met professionele meetapparatuur, sporen de oorsprong van de storing op en nemen de nodige maatregelen om die uit te schakelen. Het gaat om storingen van allerlei aard: in de professionele radionetwerken, in de ontvangst van televisie-uitzendingen, in de luchtvaartband, op maritieme frequenties, in allerlei soorten radioverbindingen ...
- *De preventieve controles op professionele radionetwerken*
De meeste nieuwe radionetwerken worden gecontroleerd door de technici van de NCS. Daardoor kan men zich ervan verzekeren dat die netwerken overeenkomstig de vergunning zijn aangelegd en dat de frequentie, het vermogen, en de hoogte van de in gebruik genomen antennes bijgevolg overeenstemmen met wat gepland is door de dienst Frequentiebeheer. Daardoor kan ook het gebruik van illegale zendontvangtoestellen worden beperkt. Ten slotte wordt via die preventieve controles het aantal storingen verminderd, wat ten goede komt aan de gebruikers.
- *De opdrachten als deskundige*
De NCS beschikt over een bijzondere expertise op het gebied van radiocommunicatie, en meer bepaald op het vlak van het meten van het elektromagnetisch veld.
Gelet op die deskundigheid is de controle op de naleving van de normen inzake blootstelling van het publiek aan niet-ioniserende straling in 2001 aan het BIPT toevertrouwd (in het kader van de gezondheidsproblematiek).
De NCS verricht aldus geregeld metingen van het elektromagnetisch veld in de omgeving van zendlocaties (gsm-basisstations en andere). Die metingen worden als deskundige uitgevoerd voor het ministerie van Volksgezondheid. De uiteindelijke interpretatie van de resultaten inzake de eventuele effecten van de elektromagnetische velden op de gezondheid behoort tot de bevoegdheid van dat ministerie. De resultaten van die metingen kunnen geraadpleegd op de website van het BIPT.
- *Controles tijdens grote evenementen*
De NCS is present op diverse manifestaties waar een groot aantal gebruikers van radiofrequenties aanwezig is, om toe te zien op de naleving van de vergunningen en om gevallen van storing op te lossen. Die opdrachten winnen met de jaren steeds meer aan belang binnen de dienst.

Om hun algemene opdracht inzake toezicht op de radiogolven uit te oefenen, hebben de leden van de NCS de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie en werken zij regelmatig samen met de politiediensten. Alle veiligheidsdiensten hebben trouwens dag en nacht toegang tot een wachtdienst van de NCS in geval van storingen in hun radioverbindingen.

Om de activiteiten op het terrein te kunnen uitvoeren, beschikt de NCS over twintig volledig uitgeruste meetwagens. Daarnaast worden momenteel zes vaste meetstations geïnstalleerd die tot doel hebben automatisch toezicht te houden op het gebruik van de radiofrequenties.

Overigens zijn in 2003 een groot aantal aankopen verricht om de uitrusting van de NCS te moderniseren, waaronder de aankoop van spectrumanalyzers, vermogensmeettoestellen en antennes van uiteenlopende types.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de verrichtingen tijdens het jaar 2003.

Interventies van de NCS	2002	2003
Dossiers "storingen"	895	845
Preventieve controles bij professionele gebruikers	1.355	1.620
Stralingsmetingen op zendlocaties	83	94
Gecontroleerde manifestaties	39	88
Interventies wachtdienst	90	50
Totaal aantal dossiers	2.504	2.697
Aantal opgestelde pro justitia's	234	368

2.5.2. NORMEN INZAKE BLOOTSTELLING VAN HET PUBLIEK AAN ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN

Wat betreft de eventuele gezondheidsrisico's als gevolg van blootstelling aan elektromagnetische velden heeft het Instituut in de eerste jaarhelft actief deelgenomen aan de werkzaamheden van het door het kabinet van de minister van Volksgezondheid gecoördineerde begeleidingscomité inzake de follow-up van het gouvernementele communicatieplan dat bestemd is om de nationale bevolking op objectieve manier in te lichten over de verschillende aspecten in verband met het gebruik van gsm-toestellen (folder +website www.infogsm.be).

Het aantal geanalyseerde sites waarvoor computersimulaties werden uitgevoerd steeg tot 3.805 in 2003, wat maakt dat sinds het begin in 2002 tot eind 2003 een totaal van 6.500 sites werden geëvalueerd.

Een verdere integratie van de gegevens uit de databank voor het gedeeld gebruik van antennesites wordt voorbereid.

2.5.3. RAADGEVEND COMITÉ VOOR DE TELECOMMUNICATIE

Het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie is belangrijk omdat het de rol van forum vervult, waardoor het BIPT een beter beeld krijgt van de realiteit op het terrein. De opdrachten, de samenstelling en de werkwijze ervan worden momenteel herzien. De laatste twee punten moeten bij een koninklijk besluit worden gepreciseerd. Het Instituut heeft tekstvoorstellen voorbereid en voorgelegd aan de minister, die het advies gevraagd heeft van het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie zelf.

Net als in de voorgaande jaren heeft het BIPT het secretariaat van het Comité verzorgd, hetgeen de organisatie van de plenaire vergaderingen en het opstellen van de notulen inhoudt, alsook de bezieling en het voorzitterschap van de werkgroepen, en het opstellen van de ontwerpadviezen van het Comité. Het jaarverslag van het Raadgevend Comité kan worden geraadpleegd op de site van het BIPT (www.bipt.be).

2.5.4. HET E-SECURITY PLATFORM

In mei 2000, nadat het "I love you"-virus zich had verspreid, heeft het Instituut intern een cel opgericht, die tot taak heeft het grote publiek te waarschuwen voor computergevaar op het internet. Twee ambtenaren en een lid van de directie van het Instituut houden dag en nacht en alle dagen van de week wacht. Wanneer gevaar voor de verspreiding van een computervirus wordt ontdekt, beoordelen de leden van dat gespecialiseerde team de omvang van het risico en waarschuwen zij het publiek door de "virus"-pagina op de website van het Instituut aan te passen. Tevens wordt een alarmbericht verzonden naar de personen die vermeld staan op een lijst die door Belnet wordt beheerd. Momenteel zijn meer dan 30.000 personen ingeschreven op de lijst "biptvirus". In 2003 waren er 13 alarmmeldingen die aanleiding hebben gegeven tot evenveel aanpassingen van de pagina die op de website van het Instituut aan virussen is gewijd. Er zijn drie persmededelingen verspreid en in de geschreven pers is een interview verschenen.

De garantie van een optimale veiligheid van de elektronische-communicatienetwerken is een cruciaal element voor de ontwikkeling van de informatiemaatschappij. Het BIPT wil dus op dat gebied zijn rol blijven spelen en het contactpunt zijn met de overige vergelijkbare structuren die in de overige Europese landen worden ontwikkeld.

Er zijn namelijk verschillende transnationale initiatieven genomen. Zo is de lancering van het project CASES (Cyberworld Awareness and Security Enhancement Structure) bestudeerd waarvan de taken met name zouden bestaan uit het versturen van alarmmeldingen bij de verspreiding van een virus, de technische analyse van het risico of de uitwerking van "best practices" voor het grote publiek. Dat project heeft nog niet tot een resultaat geleid wegens geldgebrek. Verschillende staten (Nederland, Luxemburg en België) zullen de structuren versterken voor de uitwisseling van informatie over de verspreiding van computervirussen.

Op Europees vlak zijn de Europese Raad en het Parlement op 20 november 2003 tot een akkoord gekomen over de oprichting van het Europees agentschap voor de veiligheid van netwerken en informatie (ENISA). Het gaat om een waarnemingsorgaan en niet om een interventieorgaan. De voornaamste rol ervan zal erin bestaan de binnenmarkt te ondersteunen door een sterkere samenwerking en uitwisseling van informatie over de kwesties van de veiligheid van netwerken en informatie te vergemakkelijken en te bevorderen en de Commissie en de lidstaten bij te staan bij kwesties in verband met de netwerken en de veiligheid van de informatie.

2.5.5. NOODDIENSTEN

Wetgevende wijzigingen

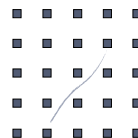
Om de nooddiensten in staat te stellen om de personen te identificeren die deze diensten bellen, zijn twee ontwerpen van koninklijk besluit opgesteld, waarvoor het Instituut eind juni 2003 het advies van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer ontving; ingevolge dit advies zijn de twee koninklijke besluiten tot één geheel samengevoegd. Deze nieuwe ontwerpakte werd met de nooddiensten besproken en is voor de verdere legistische afhandeling aan de bevoegde minister overgezonden.

Identificatie prepaid kaarten en voorafgaande maatregelen

Op dezelfde manier worden maatregelen beoogd om de identificatie te vergemakkelijken van de oproepen die uitgaan van voorafbetaalde kaarten en om zo sommige misbruiken te bestrijden die mogelijk worden gemaakt door het anonieme karakter van die kaarten. De verordeningsbepalingen kunnen worden genomen nadat de hierboven vermelde koninklijke besluiten aangenomen zijn.

Coördinatiecel Justitie van operatoren - coördinerende rol van het Instituut

Ingevolge artikel 2, § 3, van het koninklijk besluit van 9 januari 2003 ter uitvoering van de "tapwet" van 10 juni 1998 beheert het Instituut de lijst van de personen-middelen die de operatoren en leveranciers van telecommunicatiediensten hebben aangeduid om als contactpunt te dienen met de gerechtelijke instanties. Dit koninklijk besluit is volledig in werking getreden op 11 november 2003.

2.5.6. CONTROLE OP HET TERREIN

De toename van de netwerken en diensten op de markt impliceert niet alleen een versterking van de regels, maar ook een efficiënte controle op de toepassing ervan. Binnen het Instituut heeft een gespecialiseerde dienst als taak permanent controle uit te oefenen op de naleving van de diverse bepalingen die daartoe zijn vastgelegd in de wetgeving. Die dienst treedt op eigen initiatief op, of naar aanleiding van klachten van operatoren of dienstverleners, of nog, op verzoek van andere diensten van het Instituut wanneer zij een vermoeden hebben van een mogelijke overtreding in de dossiers die zij behandelen.

Dankzij dat optreden kan het Instituut:

- de naleving van de universeledienstverplichtingen controleren;
- een eerlijke concurrentie vrijwaren;
- de actoren die op de markt aanwezig zijn, verhinderen om misbruik te maken van een mogelijke machtspositie in een sector;
- de naleving nagaan van de gemeenschappelijke regels die worden opgelegd voor het aanbieden van diensten en de aanleg van infrastructuur.

Door hun hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie zijn de ambtenaren van die dienst bovendien bevoegd om alle misdrijven met betrekking tot de telecommunicatiewetgeving op te sporen en vast te stellen. Heel vaak in samenwerking met de politiediensten en de parketten ondernemen zij dus ook acties om:

- fraude tegenover operatoren, dienstenleveranciers en consumenten te beteugelen, die de neiging heeft zich op een markt in permanente evolutie te verbreiden;
- de eerbiediging te controleren van de vertrouwelijkheid van de communicatie en van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Op basis van de ervaring die op het terrein wordt opgedaan, draagt die dienst tevens bij tot het denkwerk van het Instituut over maatregelen die moeten worden genomen voor een doeltreffende regulering van de markt, en stelt het ook zijn expertise ter beschikking van diverse comités, zoals het Raadgevend Comité voor de telecommunicatie.

Hieronder wordt een beknopt overzicht gegeven van de werkzaamheden tijdens het jaar 2003 :

- inzake controle op de activiteiten van de operatoren en dienstenverstrekkers, zijn diverse klachten onderzocht, waarvan er zeven hebben geleid tot een proces-verbaal van verhoor opgemaakt in het kader van zaken die verband hielden met misbruik van machtspositie, naleving van eerlijke mededinging en problemen met nummeroverdracht;
- vanuit alle regio's van het land werden er reeksen testoproepen uitgevoerd om de criteria inzake interconnectie na te gaan;
- er is een overtreding vastgesteld voor de niet-naleving van een wettelijke bepaling die ertoe verplicht een dienst in werking te stellen waarmee men afhankelijk van het opgeroepen nummer kan weten tot welk netwerk een geografisch of niet-geografisch nummer behoort; die dienst moet ten minste beschikbaar zijn in het Frans, het Nederlands, het Duits en het Engels;
- 231 private bureaus voor telecommunicatie zijn gecontroleerd, het merendeel in samenwerking met de politiediensten, in het bijzonder in Antwerpen, Bergen, La Louvière, Luik, Kortrijk, Gent en Brussel. Bij die controles zijn 47 processen-verbaal opgemaakt, d.i. meer dan 20% overtredingen. Dit wijst op een redelijk aanzienlijke vermindering in vergelijking met de overtredingen die zijn vastgesteld in het jaar 2002;
- specifiek voor de universele dienst zijn naast de theoretische controles op de kwaliteit van de verstrekte diensten op basis van diverse statistische gegevens, rechtstreeks in de hoofdcentrales van de met de universele dienst belaste operator, telkens gedurende elf opeenvolgende werkdagen reeksen van controles verricht. Die metingen dienen als steekproef om over vergelijkingsmateriaal te beschikken, aan de hand waarvan de betrouwbaarheid kan worden nagegaan van de resultaten die de operator heeft aangegeven met betrekking tot aansluitingstermijnen;
- 190 openbare telefooncellen die worden geëxploiteerd door de operator die belast is met de universele dienst, zijn ter plaatse gecontroleerd;
- bij elke publicatie van een telefoongids is een onderzoek verricht om te zien of de wettelijke

voorschriften nageleefd zijn. Op te merken valt dat de dienst ook de hele evolutie van de wetgeving terzake volgt, met inbegrip van de aspecten betreffende het beheer en de harmonisatie van de databanken tussen de verschillende operatoren, alsook de toegang tot de inlichtingendiensten.

Ten slotte zorgt de dienst in het kader van de opdrachten die aan het Instituut zijn toevertrouwd door artikel 75 van de wet, ook voor de samenwerking met Comixtelec voor de planning van de te nemen maatregelen op het vlak van telecommunicatie in uitzonderlijke situaties, en de dienst neemt ook deel aan de werkzaamheden van de Commissie voor elektromagnetische compatibiliteit.

2.5.7. CONTROLE OP EIND- EN RADIOAPPARATUUR

Er werd vastgesteld dat er nog steeds vrij veel toestellen op de markt komen die niet of slechts gedeeltelijk voldoen aan de wettelijke eisen. Deze inbreuken geven aanleiding tot oneerlijke concurrentie en benadelen de fabrikanten en invoerders die wel de wettelijke verplichtingen naleven (vlugger op de markt – minder kosten). Een dergelijke controle is bijgevolg in ieders belang – fabrikanten, invoerders, verkopers, gebruikers, overheid. Het markttoezicht wordt als een van de hoekstenen beschouwd voor de goede werking van de R&TTE-richtlijn. In bepaalde gevallen werd het nodig geoordeeld repressief op te treden. De controles die in 2003 zijn verricht, hebben geleid tot de inbeslagneming van 558 eindtoestellen en 4.653 radiocommunicatietoestellen.

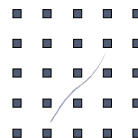
Het BIPT investeert verder in de voorlichting van de sector. Dit gebeurt enerzijds door de publicatie van toelichtingsdocumenten op de BIPT-website (sectie "Telecommunicatie" – "Apparatuur") en anderzijds via persoonlijke contacten met de firma's op allerhande beurzen en tentoonstellingen. Radioapparatuur wordt meer en meer gebruikt als accessoire bij allerhande producten - van radiobediende rolluiken tot en met betonmolens met radiobediende debietregeling. Het is dan ook niet te verwonderen dat in deze gevallen het radioaspect soms te wensen overlaat. Het verstrekken van informatie op beurzen en tentoonstellingen kan dit in een relatief vroeg stadium verhelpen. Informatie werd uiteraard ook verstrekt tijdens het bezoeken van de gewone verkooppunten, fabrikanten, invoerders en andere verdelers.

Opnieuw moest worden vastgesteld dat de regelgeving vaak bewust of onbewust met de voeten getreden werd. Voor zuivere eindapparatuur zijn de administratieve eisen nochtans vrij eenvoudig. Wel werd vastgesteld dat erg goedkope eindapparatuur te koop wordt aangeboden die aan geen enkele van de administratieve eisen voldoet. Uiteraard wordt hiertegen opgetreden.

Bij radioapparatuur die werkt op frequentiebanden waarvan het gebruik niet geharmoniseerd is binnen de Europese Unie, en waar bijgevolg het "alert sign" in de markering moet voorkomen, werd vaak vastgesteld dat de vermelding van de landen waar deze apparatuur mag worden gebruikt, ontbreekt. Het BIPT is van mening dat deze informatie steeds aanwezig moet zijn. Deze onontbeerlijke informatie moet zowel op de verpakking als in de gebruiksaanwijzingen voorkomen. Het Instituut treft steeds maatregelen indien deze informatie ontbreekt. Een potentiële koper van een dergelijk radioapparaat heeft deze informatie immers nodig om te weten of hij het toestel al of niet mag gebruiken. Gebruik van een dergelijk toestel op een ongeoorloofde plaats zou storingen kunnen veroorzaken met alle gevolgen van dien.

Tevens werd vastgesteld dat er toch nog veel radiotoestellen op de markt aanwezig zijn die niet voldoen aan de huidige wetgeving en die ook niet volgens het vroegere goedkeuringsregime op de markt werden gebracht. Een deel van die radioapparatuur werkt daarbij nog op frequenties die niet toegestaan zijn in België. Ook in die gevallen wordt onverbidlijk door het Instituut opgetreden. Waarschijnlijk is dit te verklaren door het gemakkelijker kunnen kopen van op afstand (Internet) en de vaak agressieve manier waarop reclame gemaakt wordt voor allerhande goedkopere radioapparatuur (spam-mails). De verantwoordelijkheid kan hier dus wel bij de Europese aankoper gelegd worden.

Bij het vaststellen van overtredingen wordt steeds een proces-verbaal opgesteld en worden de goederen in de meeste gevallen in beslag genomen. De verdere afhandeling van de overtredingen gebeurt door het parket. Het heeft dan ook geen zin bij het Instituut te informeren naar het verdere gevolg dat aan de zaak gegeven wordt. Het parket staat in bepaalde gevallen toe dat de toestand

geregulariseerd wordt, voorzover dit mogelijk is, of beveelt de terugzending van de goederen naar de fabrikant of spreekt zich uit over de verbeurdverklaring van de in beslag genomen goederen. Het parket beslist dan of een vervolging al of niet nodig is. In 2003 werden 85 processen-verbaal opgemaakt.

In België moet voor het houden en het gebruik van bepaalde types van radioapparatuur voorafgaandelijk een ministeriële vergunning (gemeenzaam vergunning genoemd) verkregen worden. De handelaars in dergelijke apparatuur moeten zelf over een algemene houdersvergunning beschikken. Deze algemene houdersvergunning is kosteloos en op eenvoudige aanvraag te verkrijgen. Het is niet toegestaan dergelijke apparatuur te verkopen aan personen die niet over een individuele vergunning beschikken. Maandelijks dient een overzicht van de gedane verkopen aan het BIPT overgezonden te worden. Deze aangifte moet de identificatiegegevens bevatten van de koper.

2.5.8. DE OPENBARE TELECOMMUNICATIEDIENST

De openbare telecommunicatiedienst omvat:

- de universele telecommunicatiedienst;
- de verplichte telecommunicatiediensten ter garantie van universele toegang;
- de opdrachten van algemeen belang op het gebied van telecommunicatie.

2.5.8.1. DE UNIVERSELE TELECOMMUNICATIEDIENST

De universele telecommunicatiedienst bestaat uit de levering op het hele grondgebied van een pakket diensten van een bepaalde kwaliteit voor een betaalbare prijs. Die diensten omvatten de toegang tot het netwerk en tot de basisdienst inzake spraaktelefonie, het gratis versturen van noodoproepen, de beschikbaarstelling van een hulpdienst en een inlichtingendienst aan de abonnees, de levering van openbare telefooncellen op het hele grondgebied, de uitgave van een universele telefoongids en de levering van sociale tarieven en bijzondere maatregelen bij niet-betaling van de telefoonfactuur. Belgacom is de operator die met de universele dienst belast is.

De eerste taak van het Instituut op dat vlak bestaat uit de controle op de naleving van de verplichtingen die aan Belgacom als universeledienstverlener zijn opgelegd. Daarbij is het BIPT verplicht om aan de bevoegde minister een verslag te overhandigen met betrekking tot de universele telecommunicatiedienst. Dat verslag vormt een evaluatie van de naleving van de verplichtingen die aan Belgacom zijn opgelegd als universeledienstverlener. Het BIPT controleert onder andere de parameters inzake kwaliteit van de dienst en de verplichting om op het hele grondgebied een betaalbare prijs toe te passen. Naast de theoretische controles op de kwaliteit van de diensten die zijn uitgevoerd op basis van diverse verzamelde gegevens, verricht het BIPT rechtstreeks in de hoofdkantoren van de operator reeksen van metingen om over vergelijkingsmateriaal te beschikken. Aan de hand daarvan kan de betrouwbaarheid worden nagegaan van de resultaten die de operator heeft aangegeven.

Het BIPT heeft aan de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid en aan de minister van Leefmilieu, Consumentenzaken en Duurzame Ontwikkeling het verslag bezorgd over het jaar 2002.

Een andere taak van het Instituut op het stuk van universele dienst bestaat uit de verificatie en goedkeuring van de berekening van de nettokosten van de universele dienst. In zijn advies aan de minister van Telecommunicatie van 26 november 2002 heeft het BIPT de voorlopige evaluatie van de geraamde nettokosten voor het jaar 2003 geverifieerd en met enig voorbehoud goedgekeurd. Omdat het om de eerste oefening van die aard ging, en met name rekening houdende met de internationale benchmarks, heeft het BIPT in 2003 met behulp van een consultant een nieuw onderzoek verricht van de gebruikte methodologie.

Inzake universele dienst oefent het Instituut ook zijn adviesbevoegdheid uit. Zo bevat zijn verslag over de universele dienst elk jaar een reeks aanbevelingen aan de bevoegde minister met betrekking tot de evolutie van de inhoud van de universele dienst. Dat verslag kan worden geraadpleegd op de website van het BIPT (www.bipt.be).

In 2003 heeft het Instituut ook het initiatief genomen om binnen het Raadgevend Comité voor de tele-

communicatie een ad-hocwerkgroep op te richten met betrekking tot de evolutie van het toepassingsgebied van de universele dienst.

2.5.8.2. DE UNIVERSELE TOEGANG

Het principe van de universele toegang bestaat uit de garantie dat bepaalde diensten over heel het grondgebied geleverd worden volgens technische, commerciële en financiële voorwaarden die door de Koning zijn gedefinieerd. Die diensten zijn: de levering van huurlijnen van ONP-kwaliteit, de dienst voor gegevensschakeling, de toegang tot ISDN, de telex- en telegraafdienst.

Het BIPT behandelt alle mogelijke klachten daaromtrent; in 2003 is een controle verricht in verband met de leveringstermijn van sommige huurlijnen van ONP-kwaliteit.

2.5.8.3. DE OPDRACHTEN VAN ALGEMEEN BELANG

De opdrachten van algemeen belang worden geregeld in een beheerscontract tussen de federale staat en Belgacom. Dat beheerscontract voorziet in de levering van internetaansluitingen aan scholen, bibliotheken en ziekenhuizen en regelt de medewerking van Belgacom aan de civiele bescherming en aan de Gemengde Commissie voor telecommunicatie. Naast dat beheerscontract dat met Belgacom gesloten is, biedt de wet ook aan de overige operatoren de mogelijkheid om mee te werken aan de opdrachten van algemeen nut.

In het kader van die activiteiten werkt het Instituut eveneens actief samen met Comixtelec; daarbij heeft het de werkzaamheden gevolgd van het Studiecomité voor civiele telecommunicatie (CCPC) van de NATO en heeft het deelgenomen aan een aantal vergaderingen van de CNVV²⁶, alsook aan die van de cel Ecosoc van het crisiscentrum van de Staat.

2.6. INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

Het BIPT neemt deel aan talrijke werkgroepen in internationale organisaties en instellingen.

De Internationale Telecommunicatie Unie (ITU)

Het BIPT was aanwezig op de Wereldradioconferentie (WRC-03) die van 9 juni tot 4 juli plaatsvond in Genève. Het Instituut heeft actief meegewerkt aan de uitwerking van het Belgische standpunt op de Wereldtop over de informatiemaatschappij (*World Summit on the Information Society – WSIS*) die gehouden is van 10 tot 12 december 2003, ook in Genève. De bijdrage van het Instituut had in het bijzonder betrekking op vragen in verband met netwerken, diensten, interoperabiliteit, universele dienst alsook het internationale beheer van het internet.

Europese Conferentie van de administraties van Post en Telecommunicatie (CEPT)

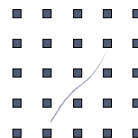
Binnen de CEPT heeft het BIPT voornamelijk het Comité voor elektronische communicatie gevolgd (ECC - Electronic Communications Committee, dat twee keer heeft vergaderd; in Maastricht (Nederland) van 10 tot 14 maart en in Bornholm (Denemarken) van 13 tot 17 oktober), de werkgroepen van dat comité (*Frequency Management, Regulatory Affairs, Conference Preparatory Group, Spectrum Engineering*) en de subgroepen ervan. Het BIPT werd verkozen als voorzitter van WG NNA (*Working Group Numbering Naming and Addressing*) binnen het ECC. Deze werkgroep van Europese administraties en regelgevende instanties stelt zich ten doel informatie en kennis uit te wisselen met betrekking tot nummerproblemen en nummerplannen op Europees niveau te harmoniseren.

Van zijn kant neemt de NCS deel aan de werkgroep CEPT/ERC/FM-PT22 (*monitoring*), CEPT/RA11 (*enforcement*), CEPT/RR2 (*maritime*) en PT/Rainwat (*maritime*). In het kader van het regionaal akkoord²⁷ met betrekking tot de radiotelefoondienst op de binnenwateren heeft de NCS een website tot stand gebracht die de gegevens bevat van de schepen die tot de 16 contracterende landen behoren.

Het Instituut neemt ook deel aan de internationale werkzaamheden inzake frequenties; die worden uitvoerig besproken onder punt 2.4.2.1.

²⁶ • *Commissie van nationale verdedigingsvraagstukken.*

²⁷ • *Regional Arrangement concerning the radiotelephone service on Inland Waterways.*

Independent Regulators Group (IRG)

Het BIPT heeft deelgenomen aan de plenaire vergaderingen van de IRG in Wenen (9-10 juli), Brussel (22 september) en Boedapest (21 november). Experts van het Instituut hebben ook deelgenomen aan de vergaderingen van de werkgroepen *Mobile Access, Fixed Networks, Regulatory Accounting, SMP, Implementation, Market Analysis* en *End-user* alsook aan die van het Contact Network. Door de werkzaamheden kon onder andere knowhow tussen de Europese regulatoren worden uitgewisseld en konden gemeenschappelijke principes voor de tenuitvoerlegging van de reglementering worden uitgewerkt.

European Regulators Group (ERG)

Het BIPT heeft de vergaderingen van de ERG bijgewoond op 22 september (Brussel) en 21 november (Boedapest). De voorzitter van de Raad van het BIPT heeft vanaf juli 2003 het vice-voorzitterschap van de IRG en van de ERG op zich genomen ter voorbereiding van het voorzitterschap van die twee groepen tijdens het jaar 2004. Die organen zullen een cruciale rol spelen in de toepassing van de nieuwe Europese richtlijnen en bij de instelling van een geharmoniseerde Europese telecommunicatiemarkt. De ERG en de IRG hebben zo samengewerkt, onder andere bij de voorbereiding van een werkprogramma en bij de opstelling van een *Remedies Paper*.

De telecommunicatiegroep van de Europese Unie

Het BIPT neemt deel aan de voorbereidende werkzaamheden van de Raad van de Europese Unie op het gebied van telecommunicatie en diensten van de informatiemaatschappij.

Het Comité voor communicatie (COCOM)

Om het zich te laten bijstaan bij de uitwerking en tenuitvoerlegging van de maatregelen voor de coördinatie van de toepassing van het nieuwe regelgevingskader beschikt de Europese Commissie over een zeker aantal organen die samengesteld zijn uit vertegenwoordigers van de lidstaten, waaronder het Comité voor communicatie (COCOM). Het Instituut heeft deelgenomen aan de vergaderingen van het COCOM en ook aan die van de werkgroepen met betrekking tot de domeinnaam ".eu" enerzijds, en anderzijds met betrekking tot de opnemings van gehandicapten in de informatiemaatschappij.

De Radio Spectrum Policy Group (RSPG)

Opgericht door de Europese Commissie, die topexperts bijeen wilde brengen, onderzoekt de high-levelgroep voor het frequentiebeleid toekomstgericht en strategisch alle aspecten in verband met de planning van het spectrum en de frequentietoewijzing. Het Instituut volgt de activiteiten van de RSPG van nabij. Dit comité heeft twee vergaderingen gehouden in de loop van het jaar.

Het Radiospectrumcomité (RSC)

Dit comité werd ingesteld door Beschikking 2002/676/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 maart 2002 inzake een regelgevingskader voor het radiospectrumbeleid in de Europese Gemeenschap (Radiospectrumbeschikking). Dit comité heeft vier vergaderingen gehouden in het afgelopen jaar.

De "eEurope steering group"

Het Instituut zetelt in de high-levelgroep die belast is met de follow-up van de uitvoering van de strategie van Lissabon inzake informatiemaatschappij. Kwesties zoals de toegankelijkheid van Internet en internetgebruik of de rollout van snelle netwerken komen daar frequent aan bod.

3

De postsector

3.1. Lopende werkzaamheden	p. 36
3.1.1. Op internationaal niveau	p. 36
3.1.2. Op Belgisch niveau	p. 37
3.2. De markt van de postdiensten	p. 39
3.2.1. De Europese economische context	p. 39
3.2.2. De Belgische economische context	p. 39
3.3. Operationele opdrachten van het Instituut	p. 41
3.3.1. Op internationaal niveau	p. 41
3.3.2. Op nationaal niveau	p. 42

3.1. LOPENDE WERKZAAMHEDEN

Werkzaamheden die nu op verschillende gebieden aan de gang zijn, kunnen op korte of middellange termijn gevolgen hebben voor de situatie van de Belgische postsector.

3.1.1. OP INTERNATIONAAL NIVEAU

3.1.1.1. DE GATS- ONDERHANDELINGEN

In 2003 woonde het Instituut de vergaderingen van de Interministeriële Economische Commissie (IEC) op het gebied van de GATS²⁸-onderhandelingen bij.

De voorbereiding en finalisering van het aanbod van de Europese Gemeenschap en haar lidstaten wat betreft de diensten, in het bijzonder de postdiensten, werd door het Instituut van nabij gevolgd. Zo bracht het BIPT een advies uit over het door de Commissie voorgestelde aanbod inzake postdiensten.

Het initiële aanbod van de Europese Commissie werd in april 2003 bij de WTO²⁹ ingediend. Wat betreft post- en koeriersdiensten staat het aanbod aan buitenlandse operatoren toe om hun activiteiten te ontplooiën in de EU binnen het kader van de liberalisering vooropgesteld door Richtlijn 1997/67/EG. Concreet betekent dit dat een buitenlandse operator bijvoorbeeld pakjes mag bedelen in de EU.

3.1.1.2. OP EUROPEES NIVEAU

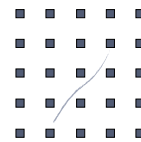
Richtlijn 2002/39/EG

Richtlijn 2002/39/EG van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 1997/67/EG met betrekking tot de verdere openstelling van de postmarkt in de Gemeenschap voor mededinging onderwerpt de postale markt aan een graduele openstelling:

Binnenlandse brievenpost	1. Vanaf 01/01/03 kan binnenlandse brievenpost, al dan niet per spoedbestelling, met een maximumgewicht van 100 gram en een prijs van minder dan drie keer het openbaar tarief van brievenpost van de laagste gewichtsklasse van de snelste categorie voorbehouden worden voorzover dit nodig is om de instandhouding van de universele dienst te waarborgen 2. vanaf 01/01/06: 50 gram en 2,5 keer het tarief.
Direct mail	Voorzover nodig om de levering van de universele dienst te waarborgen, kan direct mail voorbehouden blijven binnen de eerder genoemde limieten.
Inkomende grensoverschrijdende post	Kan voorbehouden blijven binnen de eerder genoemde gewichts- en prijslimieten (overweging 21 wijst op het gevaar voor misbruik bij volledige liberalisering).
Uitgaande grensoverschrijdende post	Indien het noodzakelijk blijkt om de levering van de universele dienst te waarborgen, kan uitgaand grensoverschrijdend postverkeer voorbehouden blijven binnen de voormelde grenzen.

28 • Algemeen akkoord over de handel in diensten.

29 • Wereldhandelsorganisatie.

Eind 2003 was Richtlijn 2002/39/EG omgezet in alle Europese landen met uitzondering van Frankrijk.

Zoals hierboven vermeld was er de mogelijkheid om de uitgaande grensoverschrijdende post niet volledig te liberaliseren. Griekenland, Spanje, Italië, Luxemburg en Portugal hebben de uitgaande grensoverschrijdende post niet volledig geliberaliseerd in tegenstelling tot de andere EU-landen, waaronder België, waar geopteerd werd voor een volledige openstelling van de markt van de intracommunautaire uitgaande grensoverschrijdende post.

Voorstel van de Europese Commissie voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 1977/388/EG wat betreft de BTW op postale dienstverlening

Dit voorstel van richtlijn is het antwoord op de toenemende liberalisering van de postsector, waardoor de BTW-vrijstelling die op vandaag beperkt is tot de publieke postale sector, aanleiding geeft tot verstoring van de concurrentie.

In verband met deze concurrentievervalsing stelt de Commissie voor om postdiensten voortaan aan de BTW te onderwerpen. De vanuit organisatorisch oogpunt eenvoudigste oplossing, namelijk om alle postdiensten met het normale BTW-tarief te belasten, zou evenwel kunnen leiden tot een substantiële prijsstijging voor particuliere klanten. Om die reden heeft de Commissie in haar ontwerp ervoor gekozen aan de lidstaten de optie te bieden om een verlaagd BTW-tarief in te voeren voor bepaalde postdiensten. Daar het om technische redenen niet mogelijk is een verlaagd tarief uitsluitend voor particuliere klanten in te voeren, stelt de Commissie de mogelijkheid voor een verlaagd tarief in te voeren voor postale standaarddiensten - geadresseerde enveloppen en pakketten met een gewicht van maximaal 2 kg per zending. Het BIPT heeft de impact van de voorgestelde regeling op de Belgische postsector onderzocht.

3.1.2. OP BELGISCH NIVEAU

3.1.2.1. HET DERDE BEHEERSCONTRACT

Overeenkomstig het beheerscontract heeft het BIPT samen met De Post een studie verricht met betrekking tot de voorwaarden bepaald in de artikelen 14 en 15 van het koninklijk besluit van 12 januari 1970 betreffende de erkenning van dagbladen en tijdschriften. De criteria voor de erkenning van de tijdschriften zijn herzien. Het verlaagde tarief voor de tijdschriften geldt onder andere voor de publicaties van vzw's en voor andere niet-commerciële publicaties, en dit om de verspreiding van informatie en de verscheidenheid van meningen te bevorderen.

Het Instituut heeft met De Post samengewerkt aan een enquête om de tevredenheid te meten van de klanten van De Post. De peiling had betrekking op de volgende elementen:

- de verzending en ontvangst van de brieven;
- de verzending en ontvangst van de pakjes;
- de kranten en tijdschriften;
- de aangetekende zendingen;
- de voorlichting van de klanten;
- de postkantoren en de infrastructuur ervan;
- de kwaliteit van de dienstverlening in de postkantoren.

Uit die enquête blijkt een grote tevredenheid van de cliënteel wat de post betreft. Daarentegen hebben de te verbeteren punten betrekking op de kwaliteit van de dienst en van de informatie die in de kantoren wordt verstrekt.

In het kader van een tripartiete overeenkomst tussen de dagbladuitgevers, De Post en de Staat (die de tarieven, de kwaliteitsnormen en de distributievoorzwaarden bepaalt) is het BIPT belast met de meting van het werkelijke tijdstip van de krantenbestelling.

3.1.2.2. DE OMZETTING VAN DE RICHTLIJNEN 1997/67/EG EN 2002/39/EG

Beide richtlijnen zijn reeds omgezet naar Belgisch recht. Richtlijn 1997/67/EG werd op 9 juni 1999 omgezet door het koninklijk besluit tot omzetting van de verplichtingen die voortvloeien uit de van kracht zijnde Richtlijn 1997/67/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 1997 betreffende gemeenschappelijke regels voor de ontwikkeling van de interne markt voor postdiensten in de Gemeenschap en de verbetering van de kwaliteit van de dienst.

Met dit koninklijk besluit werd het BIPT gecreëerd als regulator van de postsector. De Europese Commissie was echter van oordeel dat de bepalingen terzake geen gepaste functionele scheiding waarborgden tussen de regulator en De Post, wat leidde tot een ingebrekestelling van de Belgische Staat in september 2000. Sinds de publicatie en de inwerkingtreding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de Belgische post- en telecommunicatiesector is dit conformiteitsprobleem opgelost.

Richtlijn 2002/39/EG werd op 7 oktober 2002 omgezet via het koninklijk besluit tot omzetting van artikel 1,1 en artikel 1,2 van Richtlijn 2002/39/EG van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 1997/67/EG met betrekking tot de verdere openstelling van de postmarkt in de gemeenschap voor mededinging.

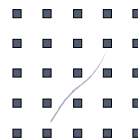
3.1.2.3. SECUNDAIRE WETGEVING

De wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven bepaalt dat sommige aspecten inzake de regulering van de postale markt geregeld dienen te worden bij koninklijk besluit. Het gaat met name om de praktische afhandeling van het licentieregime voor de niet-voorbehouden postdiensten die deel uitmaken van de universele postdienst, de interne analytische boekhouding en de berekening van de kostprijs van de universele dienst, de evolutie van de tarieven van de universele dienst, de inhoud en eisen inzake universele dienst, de bepaling van het precieze aantal geadresseerden dat noodzakelijk is om een mededeling als "direct mail" te kunnen kwalificeren, het compensatiefonds voor de universele postdienst, de verplichtingen inzake aangifte en overdracht van activiteiten inzake postdiensten die geen deel uitmaken van de universele dienst, etc.

Het BIPT heeft aan de overheid zijn steun verleend in het kader van de voorbereiding van ontwerpen van de twee desbetreffende koninklijke besluiten.

Het ontwerp van koninklijk besluit tot toepassing van titel IV (Hervorming van de Regie der Posterijen) van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven is voorgelegd aan de Raad van State en is op 4 november 2003 door de Ministerraad aangenomen.

Het ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van de nadere regels inzake aangifte en overdracht van postdiensten die geen deel uitmaken van de universele dienst en tot toepassing van de artikelen 144 quater, §3, 148 sexies, §1, 1° en 148 septies van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven" is eveneens voor advies voorgelegd aan de Raad van State, die op 9 juli 2003 een aantal opmerkingen heeft geformuleerd. Het ontwerp is herzien op grond van de opmerkingen van de Raad van State en naar de bevoegde minister overgezonden.

3.1.2.4. PROGRAMMAWET

Het Instituut adviseerde het kabinet van de minister van Economie, Energie, Buitenlandse Handel en Wetenschapsbeleid bij het opstellen van het ontwerp van programmawet wat de postale aangelegenheden betreft. De onderhandelingen spitsten zich wat de postsector betreft toe op enerzijds, een herziening van de termijn inzake de publicatie van de definitieve participatie van de deelnemers in het compensatiefonds voor de universele postdienst en anderzijds, eventuele maatregelen die het Instituut kan nemen in geval van een aanhoudende inbreuk op de sociale en/of fiscale wetgeving waardoor de universele dienstverlening van de operatoren ernstig gehinderd werd.

3.2. DE MARKT VAN DE POSTDIENSTEN

3.2.1. DE EUROPESE ECONOMISCHE CONTEXT

In Europa stelt de postsector ongeveer 1,7 miljoen mensen te werk, waarbij nu ook 440.000 werknemers uit de postsector in de toetredingslanden en kandidaat-landen voor toetreding tot de EU moeten worden opgeteld.

De tendensen die al in 2000 waren ingezet, gaan door: de traditionele brief lijdt onder de concurrentie van andere communicatiemiddelen. Men verwacht een vermindering van 8% van de fysieke post tegen 2005. Bij de snelle ontwikkeling van Internet en e-mail komt ook nog de nieuwe trend van elektronische facturering, die nog maar pas begonnen is, maar die op termijn de traditionele posterijen een belangrijk aandeel van hun omzet kan doen verliezen.

De meeste historische postoperatoren diversifiëren hun producten: financiële diensten, logistiek, behandeling van documenten, verzekeringen maken voortaan deel uit van het gamma van producten dat door de posterijen wordt aangeboden. In 2003 hebben de Europese posterijen moeten opboksen tegen meer concurrentie, die voor het merendeel het gevolg was van de verkleining van hun voorbehouden gebied. Sommige posterijen hebben gereageerd door sommige tarieven op te trekken, andere door hun gamma van groeiproducten, zoals "direct mail" en niet-geadresseerde zendingen nog meer te diversifiëren. Een tendens die de jongste jaren is ingezet, is de sluiting van postkantoren om die te vervangen door andere vormen van commerciële agentschappen, bijvoorbeeld in onderaanneming.

3.2.2. DE BELGISCHE ECONOMISCHE CONTEXT

3.2.2.1. DE POST

In België is De Post, een publiekrechtelijke naamloze vennootschap, de historische postoperator en is zij belast met de universele dienst op grond van het derde beheerscontract, dat op 28 juni 2002 met de Staat gesloten is.

De entiteiten van De Post zijn de volgende:

- Domestic Mail: behandeling van de nationale post ($\pm 70\%$ van de omzet);
- Belgian Post International: ($\pm 13\%$ van de omzet);
- Retail: beheer van de verkooppunten en van hun producten/diensten ($\pm 2,9\%$ van de omzet);
- Taxipost: snelpost ($\pm 5,2\%$ van de omzet);
- Filatelie ($\pm 2\%$ van de omzet);
- Financiële post: ($\pm 5\%$ van de omzet).

Via haar dochterondernemingen biedt De Post ook aan ondernemingen de volgende diensten aan:

- verwerking van documenten (*Exbo*);
- digitale afdruk (*Astérion – Speos*);
- direct marketing (*Vicindo*);
- verdeling van kranten en niet-geadresseerde zendingen (*Deltamedia*);
- volledige oplossingen inzake beveiligde communicatie (*Certi-Post*).

De Post stelt 40.000 voltijders te werk en oefent haar activiteiten uit via een netwerk van 1.338 kantoren. In 2003 bedroeg haar omzet 1,865 miljard euro met een toe te wijzen verlies van 64 miljoen euro. In 2003 is het totale volume post met 3% gedaald, in essentie in de gewone post tegen vol tarief. De Post heeft beslist om alles in het werk te stellen om te komen tot een begroting 2004 in evenwicht, door maatregelen te nemen voor de ontwikkeling van direct mail en door nieuwe diensten te ontwikkelen via de dochterondernemingen. Om de kosten in toom te houden, is ook een beleid gevoerd voor de bestrijding van het absentisme en voor beperkte aanwervingen.

3.2.2.2. DE ANDERE IN BELGIË ACTIEVE POST- OPERATOREN

De markt van de exprezendingen is volledig geliberaliseerd.

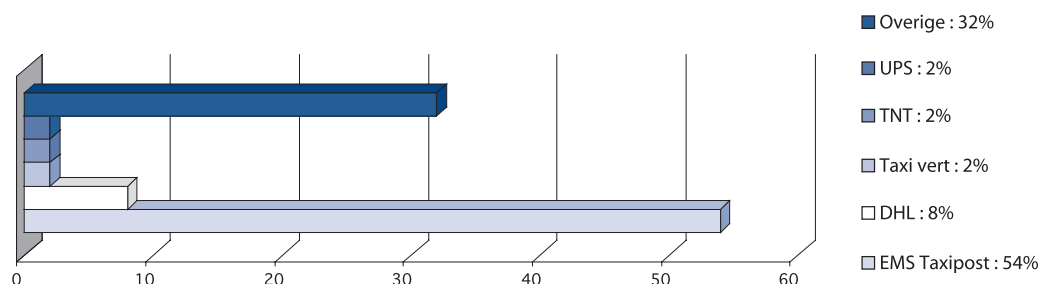
Naast De Post (EMS Taxipost), nemen de vier grote internationale integratoren (DHL, Fedex, TNT, UPS) een groot deel in van de markt van de snelpost. Overigens zijn de andere spelers in de postsector kleine ondernemingen en zelfstandigen waaronder intense wederzijdse relaties bestaan op het stuk van onderaanneming van besteldiensten waarbij snelpostdiensten worden aangeboden.

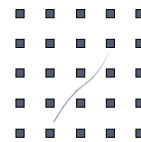
De omzet van alle snelpostbedrijven samen wordt geraamd op 1,8 miljard euro voor 9.500 werknemers.

Er zijn nog andere gespecialiseerde koeriersbedrijven en logistieke ondernemingen aanwezig op de markt. Die firma's bieden gerichte diensten aan zoals de levering van onderdelen of leveringen van producten die via telewinkelen zijn besteld.

Marktaandeel van de snelpostondernemingen

(Levering binnen D +0)

3.3. OPERATIONELE OPDRACHTEN VAN HET INSTITUUT

3.3.1. OP INTERNATIONAAL NIVEAU

3.3.1.1. EUROPEES COMITÉ VOOR POST-REGULERING (CERP)

De heer Jean-Luc Dutordoit, administrateur van het BIPT, heeft zijn mandaat als voorzitter van het CERP verlengd. Het Instituut zette zijn actieve deelname aan de werkzaamheden binnen de vier werkgroepen van het CERP voort. De volgende thema's stonden in 2003 op de agenda:

Werkgroep "UPU-aangelegenheden"

2003 was een jaar waarin de studies werden afgerond die in 2000, net na het Congres van Beijing, waren aangevat. De groep heeft zich met name gebogen over de definitie van het begrip "postbestuur" die van toepassing zou zijn op alle Akten van de UPU; op het volgende congres zal de groep voorstellen voor een resolutie doen over thema's zoals de "ETOE's"³⁰, de oprichting van het Raadgevend Comité of de herstructurering van de organen van de UPU.

Alle voorstellen die uitgaan van de lidstaten van het CERP en van PostEurop³¹ zijn naar de leden overgezonden zodat zij een standpunt kunnen innemen. Het doel is tijdens het volgende congres de gemeenschappelijke Europese standpunten te verdedigen.

Werkgroep "Regelgevingskwesties"

De werkgroep Regelgevingskwesties ging ook in 2003 door met het bestuderen van kwesties van regelgevende aard. Constante blijft de voortgang van de omzetting van de postrichtlijn in de deelnemende landen. Ook werd in het bijzonder aandacht besteed aan de WTO-classificatie inzake postdiensten en de postale aspecten van het groenboek over diensten van algemeen belang. Tevens werd de Projectgroep "Grensoverschrijdende post" opgericht. Doel van de werkgroep is het detecteren van problemen te wijten aan enerzijds, de verschillende wettelijke regimes waaraan grensoverschrijdende poststromen onderworpen zijn en, anderzijds, aan het feit dat deze zendingen behandeld worden door verschillende operatoren die dikwijls moeilijk te identificeren zijn. In een tweede fase zal gepoogd worden om mogelijke oplossingen te formuleren.

Werkgroep "Economische Aangelegenheden"

In het jaar 2003 knoopte deze werkgroep terug aan met zijn oorspronkelijke doelstelling, namelijk de follow-up van de werkzaamheden bij de UPU inzake eindrechten, die moeten resulteren in een nieuw UPU-eindrechtensysteem (het systeem waarbij een postale administratie van het ene land een vergoeding uitbetaalt aan een ander land voor de bedeling van haar correspondentie bestemd voor dit land). Een nieuw onderwerp dat deze werkgroep sinds 2003 bestudeert is de toegang tot het postnetwerk. Rekening houdende met de verdere openstelling zal dit een cruciaal element zijn voor de discussies inzake de wijze waarop de volledige liberalisering zal worden gerealiseerd. Binnen de werkgroep "Economische aangelegenheden" werd de projectgroep "Boekhouding" opgericht om een CERP-aanbeveling inzake interne analytische boekhoudregels gebaseerd op beste-praktijkoplossingen te formuleren. Uitgaande van de ervaringen van een aantal nationale regelgevende instanties, waaronder België, werd in 2003 gestart met een aanvulling voor de "CERP Recommendation on Best Practices for Cost Accounting Rules".

Werkgroep "Normalisatie"

In het kader van de Europese richtlijn bespreekt en analyseert deze werkgroep de normalisatiewerkzaamheden van het Europees Comité voor Normalisatie (CEN/TC 331 "Postal services"). Het jaar 2003 was een overgangsjaar voor standaardisatieactiviteiten daar het oude mandaat (M/240) van de Europese Commissie werd afgerond en daar een nieuw projectteam en nieuwe experts werden geselecteerd om het nieuwe mandaat (M/312) van de Europese Commissie uit te voeren.

30 • "Extraterritorial offices of exchange": postkantoren die door een postbestuur werden opgericht op het territorium van een ander land, om ter plekke te kunnen concurreren met het eigen postbestuur van dat land.

31 • Vereniging van Europese openbare postoperatoren.

3.3.1.2. CEN/TC 331 “POSTAL SERVICES”

CEN/TC 331 “Postal Services” harmoniseert op Europees niveau de kwaliteitsnormen en de technische specificaties. Deze technische normalisatie is onontbeerlijk om de interoperabiliteit tussen de diverse nationale netwerken en een efficiënte universele dienst in de Unie te bevorderen. Het BIPT volgt de Europese normalisatiewerkzaamheden en in het bijzonder de kwaliteitsstandaards die het CEN voor de Europese Commissie ontwikkelt. In 2003 zijn verschillende normen aangenomen in verband met de dienstkwaliteit (klachten, verloren voorwerpen, termijnen enz.).

3.3.1.3. DE WERELDPOST- VERENIGING (UPU)

2003 was het jaar waarin de werkzaamheden van de UPU werden afgerond voor het volgende congres (Boekarest, september 2004).

Zich gedeeltelijk basierend op de juridische studies die het BIPT terzake heeft verricht, heeft de Raad van beheer van de UPU voorstellen voorbereid voor de wijziging van de teksten van de Akten van de Wereldpostvereniging om verschillende begrippen te preciseren en procedures toe te lichten. De UPU heeft zich ook gebogen over de manier waarop zij haar organisatie, haar samenwerking met het Raadgevend Comité enz. zou moeten herzien. Zij heeft voor de vestiging van nieuwe “ETOE’s” een moratorium ingesteld tot aan het congres van Boekarest in 2004 en heeft verder nagedacht over de herstructurering van de organen van de UPU die moeten proberen performanter te worden en meer open te staan voor de privé-sector. Dat moet evenwel geleidelijk en beheerst verlopen. In het kader van de scheiding tussen “operatoren” en “regulatoren” en de erkenning van de UPU als intergouvernementele organisatie, heeft het BIPT de voorbereiding van voorstellen beëindigd die zorgen voor een betere politieke controle van de Raad van beheer op de Raad voor postexploitatie, waarin de operatoren verenigd zijn.

3.3.2. OP NATIONAAL NIVEAU

3.3.2.1. KWALITEITSMETINGEN

In het derde beheerscontract tussen De Post en de Staat (art. 18) verbindt De Post zich ertoe zoveel mogelijk prioritaire zendingen, dus post die als brief gefrankeerd is, te bestellen op de eerste werkdag (zaterdag uitgezonderd) na hun afgifte voor de laatste nuttige lichter van de brievenbus, of na hun afgifte op het postkantoor of hun afhaling ter plekke.

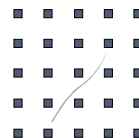
De Post verbindt zich tot de volgende distributietermijnen:

- minstens 91% van de binnenlandse post binnen D+1;
- minstens 97% van de binnenlandse post binnen D+2.

Die termijnen moeten onder toezicht van het BIPT worden gemeten.

Na een aanbesteding werd de opdracht voor de meting van de verzendingstermijnen toevertrouwd aan de firma ASPEMAR. De resultaten zijn gemeten overeenkomstig Europese normen.

De studie met betrekking tot de prioritaire zendingen werd uitgevoerd gedurende alle dagen van het jaar 2003. Uit de resultaten van de studie blijkt dat 85,1% in plaats van de vooropgestelde 92% van de binnenlandse post de bestemming bereikte op D+1. De Post respecteert evenmin volledig het tweede criterium, daar 95,8% van de binnenlandse post de bestemming bereikte op D+2, terwijl de doelstelling van het beheerscontract 97% is.

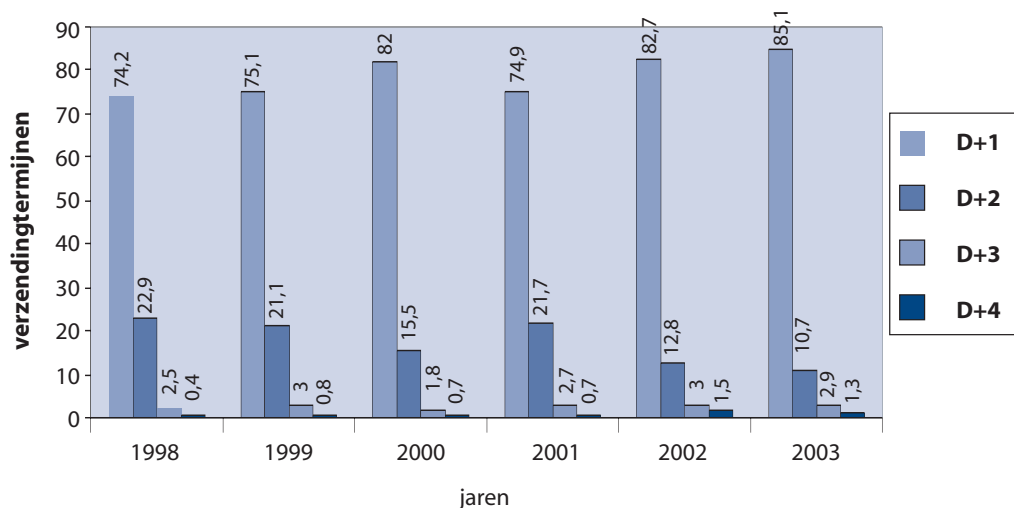

Tegenover vorig jaar stellen wij een verbetering vast inzake D+1, namelijk in het jaar 2002, 82,7% voor D+1 tegenover 85,1% in het jaar 2003, wat een stijging is van bijna 3%. Wat D+2 betreft, ligt het resultaat van 2003 in de lijn van het resultaat van het jaar 2002, namelijk in het jaar 2002, 95,5% voor D+2 tegenover 95,8% in het jaar 2003. Hieronder vindt u een grafiek met de resultaten sinds de BIPT-controles vanaf het jaar 1998. Hieruit blijkt dat het resultaat 2003 het beste is van de afgelopen zes jaar, sinds het BIPT gestart is met onafhankelijke metingen.

Uit de resultaten blijkt evenwel dat de resultaten voor de niet-prioritaire individuele zendingen wel goed zijn, namelijk 94,9% voor D+3 en 98,4% voor D+4.

Sinds 1 januari 2004 zijn de aangewezen leveranciers van de universele dienst door de Europese Commissie verplicht deze meetmethode te gebruiken en dit om vergelijkbare Europese resultaten te krijgen. De Post gebruikt het BELEX-meetsysteem eveneens als een managementtool om haar organisatie verder te verbeteren en zo nodig de nodige bijsturingen te doen.

Verzendingstermijnen voor prioritaire zendingen van het jaar 1998 tot 2003

Deze publicatie past in de wettelijke publicatieverplichting volgens artikel 18 van het derde beheerscontract dat stipuleert dat de resultaten van de controle van de kwaliteitscriteria jaarlijks gepubliceerd worden.

Naar aanleiding van deze resultaten zal het BIPT een overleg hebben met De Post om de resultaten van de studie over de controle van de kwaliteitscriteria inzake brievenpost te bespreken. Dit overleg is in overeenstemming met artikel 29 van het derde beheerscontract, met name sancties bij niet-naleving van het beheerscontract.

Als besluit is de Raad van het BIPT positief tegenover de gerealiseerde kwaliteitsverbetering. Sinds september 2003 stelt het BIPT een sterke kwaliteitsverbetering vast, met name 89% voor D+1 in september 2003, 88,7% voor D+1 in oktober 2003, 91,1% voor D+1 in november 2003 en 85,2% voor D+1 in december 2003. Die resultaten zijn echter tot op heden niet conform de wettelijke verplichtingen zoals vastgelegd in het derde beheerscontract. Het BIPT eist dan ook dat De Post zo snel mogelijk de overeengekomen doelstellingen van het derde beheerscontract zou respecteren. Het BIPT blijft deze verplichting van nabij volgen.

3.3.2.2. BEREKENING VAN DE KOSTPRIJS VAN DE UNIVERSELE DIENST

Overeenkomstig de artikelen 144 septies en undecies van de wet van 21 maart 1991 heeft het BIPT de kosten van de universele dienst voor het jaar 2002 berekend. Die berekening stoelt op de interne analytische boekhouding van De Post. Die boekhouding voorziet in gescheiden rekeningen voor diverse diensten, waaronder:

- de diensten die voorbehouden zijn aan De Post: brievenpost met een prijs van minder dan drie keer het openbaar tarief van brievenpost van de laagste gewichtsklasse, zendingen van 0 tot 100 gram en administratieve aangetekende zendingen;
- de niet-voorbehouden universele dienst: binnenlandse zendingen van 100 gram tot 2 kilo, postpakketzendingen tot 10 kilo, binnenkomende postpakketten tot 20 kilo;
- de concurrentiële diensten buiten de universele dienst enz.

De berekening van de kosten van de universele dienst is bedoeld om vast te stellen of de universele-dienstverplichting geen onevenredige last vormt voor De Post, rekening houdende met de diensten die eraan worden voorbehouden.

Voor het jaar 2002 heeft het BIPT na toepassing van het kostenmodel dat gebaseerd is op de "Fully Distributed Cost"-methode, besloten dat er voor De Post geen onevenredige last bestaat.

3.3.2.3. CONTROLE- ACTIVITEITEN

Ten gevolge van een aantal klachten van De Post wegens schending van het postmonopolie onderzocht het BIPT de noodzaak om duidelijkheid aan de sector te verschaffen over de precieze inhoud van diensten die voldoende onderscheiden zijn van de universele postdienst en dus niet voorbehouden kunnen worden. In een ontwerp van mededeling trachtte het Instituut, uitgaande van het begrip universele postdienst, de cumulatieve criteria vast te stellen waarvan de aanwezigheid noopt te besluiten dat de postdienst in kwestie geen deel uitmaakt van de universele dienst en bijgevolg niet kan worden voorbehouden. Dit ontwerp van mededeling werd in juli 2003 aan een raadpleging van de sector onderworpen. De definitieve versie van die mededeling kan worden geraadpleegd op de site van het BIPT (www.bipt.be).

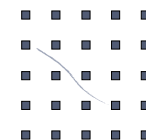
Daarnaast ontving het Instituut diverse vragen om advies, voornamelijk inzake de verenigbaarheid van een op te starten postdienst met het wettelijke postmonopolie. Dit resulteerde onder meer in een mededeling van het Instituut betreffende gegroepeerde zendingen, beschikbaar op de website van het Instituut.

3.3.2.4. STUDIES VAN HET BIPT

Tot de opdrachten van het BIPT behoort eveneens het uitvoeren van onderzoeken en studies in verband met de postdiensten. In 2003 heeft het BIPT zijn werkzaamheden voortgezet omtrent het begrip "postadres"³² alsook over de specificaties die van toepassing zijn op particuliere brievenbussen³³.

32 • Het is belangrijk te weten uit welke elementen een adres bestaat om de categorieën van post te rangschikken in reclame, geadresseerde reclame of gewone post, omdat de toepasselijke prijzen of taksen verschillend zijn.

33 • Op welke maximumafstand mogen zij van de straat liggen, op welke hoogte vanop de grond, welke minimumafmetingen moeten zij hebben enzovoort.

4

Werking van het BIPT

4.1. Personeel	p. 46
4.1.1. Statuut	p. 46
4.1.2. Opleiding	p. 47
4.1.3. Uitrusting	p. 47
4.2. Financiën	p. 48

Het BIPT organiseert speciale procedures voor het toezicht op de kwaliteit van zijn werking. In het verleden is al een interne audit verricht en die is geactualiseerd. Bovendien zijn procedures ingesteld om de werking efficiënter en transparanter te maken. Een belangrijke onderdeel daarvan is de verdere informatisering van de diensten, de modernisering van de website en de interactiviteit van de elektronische communicatie met de buitenwereld en gebruikers van de diensten van het BIPT.

4.1. PERSONEEL

4.1.1. STATUUT

In de eerste plaats moet worden gesteld dat het statuut sui generis, dat verleend is aan het BIPT door de wet van 17 januari 2003, niets wijzigt aan de rechtspersoonlijkheid van het Instituut en dus evenmin aan de statutaire band met zijn personeel.

Wel werd de beheersbevoegdheid over het Instituut overgedragen aan de Raad. Dit bestuursorgaan, bestaande uit een voorzitter en drie leden, heeft een eigen administratief en geldelijk statuut, vastgelegd in het koninklijk besluit van 23 mei 2003, en komt als dusdanig niet voor op het personeelskader van het BIPT en dus evenmin in de onderstaande tabel waarin de personeelstoestand van het Instituut einde 2003 wordt weergegeven:

	Graad	Kader (1)	Effectief (2)		Openstaande betrekkingen (4)	Afwezig (5)
			BIPT	Ombudsd (3)		
Niveau 1						
	Administrateur	4	2	-	-	2
	Ingenieur-adviseur (burgerlijk ir.)	14	14	-	-	-
	Adviseur (6)	38	32	2	-	4
	Vertaler-revisor	4	4	-	-	-
Totaal niveau 1		60	52	2	-	6
Niveau 2						
Controle	Hoofdcontroleur	2	1	-	-	1
	Controleur	8	7		1	
Administratief	Administratief sectiechef	14	12	2	-	
	Correspondent	50	45	2	2	1
Technisch	Technisch sectiechef	14	14	-	-	-
	Technici	48	47	1	-	-
Totaal niveau 2		136	126	5	3	2
Niveau 3						
	Adjunct-correspondent	22	14	2	5	1
Totaal niveau 3		22	14	2	5	1
Algemeen totaal		218	192	9	8	9

Legenda

(1) = aantal bij koninklijk besluit voorziene statutaire betrekkingen in iedere graad

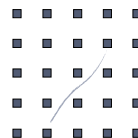
(2) = aantal in de graad benoemde ambtenaren

(3) = aantal BIPT-ambtenaren ter beschikking gesteld van de Ombudsdienst voor Telecommunicatie

(4) = te begeven door aanwerving of bevordering in graad

(5) = BIPT-ambtenaren ter beschikking gesteld van ministeriële kabinetten, vakorganisaties, alsook de voltijdse afwezigheden

(6) = onder te verdelen in 13 juristen, 11 economen, 2 informatici, 4 industrieel ingenieurs + 8 andere vormen

Ter compensatie voor de gehele of gedeeltelijke onbeschikbaarheid van een aantal personeelsleden (ter beschikking gestelde ambtenaren en personeelsleden afwezig ingevolge loopbaanonderbreking, vrijwillige vierdagenweek...) of om te voldoen aan de wettelijke verplichting tot het tewerkstellen van jongeren in het kader van het Rosettaplan, werd dit statutair personeel aangevuld met een aantal contractuele personeelsleden, waarvan er eind 2003 nog 11 in dienst zijn.

De opdrachten en doelstellingen van het BIPT moeten worden gerealiseerd met een zeer beperkte personeelsbezetting in vergelijking met zijn aanzienlijke en heterogene taken; dit staat in schril contrast met de middelen waarover andere Europese controle instanties beschikken. Vermits daarenboven het koninklijk besluit van 4 april 2003 aan het Instituut de verplichting oplegt om nog 10 personeelsleden bijkomend ter beschikking te stellen van de Ombudsdienst en er bovendien rekening moet mee gehouden worden dat, in het kader van de nieuwe Europese richtlijnen, nog bijkomende taken aan het Instituut opgelegd zullen worden, is het absoluut noodzakelijk dat in 2004 werk gemaakt wordt van een uitbreiding van het personeelskader.

Naar aanleiding van de overgang naar het statuut sui generis, de daaruit voortvloeiende wijzigingen van het organigram, en de steeds toenemende werklast, wordt, op vraag van het personeel en van de vakorganisaties, tevens een dossier voorbereid tot aanpassing van de personeelsstatuten met de Copernicushervormingen als inspiratiebron.

4.1.2. OPLEIDING

In het kader van zijn beleid inzake personeelsbeheer is het Instituut van plan om iedereen de kans te bieden om zijn loopbaan zo goed mogelijk te kunnen blijven voortzetten, te zorgen voor zijn "inzetbaarheid", te werken met een zekere autonomie en te beschikken over de kennis die nodig is voor de uitvoering van zijn werk. Om die redenen hecht het Instituut veel belang aan de permanente vorming van zijn personeel.

Daarom organiseert het Instituut opleidingen. Technische ambtenaren die onlangs aangeworven zijn en administratieve ambtenaren die in de diensten voor controle op het spectrum (NCS) werken, hebben een cursus radiocommunicatie gevolgd, alsook een cursus over gsm, die allebei zijn opgesteld en gegeven door ingenieurs van het Instituut. Die hebben de kans om naar de "Ecole Nationale Supérieure des Télécommunications" in Parijs te gaan.

Een cursus "Mededingingsrecht op het gebied van elektronische communicatie" is georganiseerd voor de ambtenaren van niveau 1. Met het oog op hun inschrijving voor de op handen zijnde examens voor bevordering tot administratief sectiechef, hebben de betrokken ambtenaren de mogelijkheid gehad om zich te laten inschrijven voor de cursussen "bestuursrecht" en "grondwettelijk recht" bij het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid (OFO).

Wat de taalcursussen betreft blijft het Engels de meest gevolgde taal cursus. Toch is de studie van de tweede landstaal dit jaar in het bijzonder aangemoedigd, naar aanleiding van de wijzigingen die aangebracht zijn in de taalexamens die door Selor worden afgenomen. Ambtenaren die belangstelling hebben om de tweede taal of het Duits aan te leren, worden ingeschreven voor de cursussen van het OFO. Er is op het OFO ook een beroep gedaan voor computeropleidingen. Aanvullend heeft het Instituut ook een beroep gedaan op een privé-bedrijf bij de verandering van de software voor intern berichtenverkeer, die gepaard ging met de indienststelling van nieuwe gebruiksvriendelijke functies. De computeropleidingen vertegenwoordigden dit jaar ongeveer 178 cursusdagen.

4.1.3. UITRUSTING

De dienst Informatica heeft toegezien op de realisatie van talrijke projecten:

- de geleidelijke hernieuwing van het materiaal, in het bijzonder wat betreft de computers en de mobiele apparatuur (draagbare computers, PDA's enz.);
- de overstap van het hele computerpark naar Microsoft Windows XP en Office XP;
- de computeruitrusting van alle meetstations en meetvoertuigen van de dienst NCS;

- de voortzetting van de uitwerking van de programma's voor boekhouding en frequentiebeheer;
- de lancering van het elektronische beheer van de dossiers bij de dienst NCS;
- de installatie van een tool voor het beheer van vertaalgeheugens en terminologie in de vertaaldienst.

4.2. FINANCIËN

Sedert zijn oprichting heeft het BIPT altijd een positief saldo behaald, dat in de Schatkist is gestort. Dit komt door een zuinig beheer en door de correcte inning van de rechten in verband met de vergunningen voor het gebruik van frequenties, de nummeringsplannen, de vergunningen voor spraaktelefonie en exploitatie van netwerken, alsook de aangiften voor de exploitatie van andere diensten.

De regulator van de postdiensten en de telecommunicatie

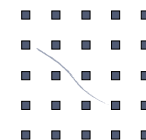
INKOMSTEN 2003		UITGAVEN 2003	
Terugvorderingen	63.502	Personeel	11.509.130
Vergunnings- en controlerechten voor private radiocommunicatie	15.957.942	Werking	4.408.795
Publieke vergunningsrechten	16.027.885	Investeringsuitgaven	1.128.076
Goedkeuringsrechten van eindapparatuur	-		
De Post	-	Nationale en internationale organisaties (ITU / UPU / CCRM...)	1.657.357
Geboekte minwaarden	-408.403	Schatkistverrichtingen	3.000.000
Allerlei	97.986	CF/RT ³⁴	7.081.814
Totaal³⁵	31.738.972	Totaal	28.758.172

De Ombudsdienst voor Telecommunicatie

INKOMSTEN 2003		UITGAVEN 2003	
Terugvorderingen	117.954	Personeel	730.934
Prestaties voor derden (bijdrage sector)	1.268.342	Werking	452.010
		Investeringsuitgaven	25.161
		Overkoepelende organisaties	-
Totaal	1.386.296	Totaal	1.208.105

34 • Het gaat om de salarissen die totaal ten laste komen van het BIPT, van het personeel dat toegewezen is aan de dienst Kijk- en luistergeld.

35 • Het bedrag van die inkomsten houdt niet alleen rekening met de reserves die nodig zijn voor elk gezond beheer, maar ook met de kaderuitbreiding die nu aan de gang is.

**BIJLAGE : REFERENTIES VAN DE
REGLEMENTAIRE TEKSTEN
DIE DOOR HET BIPT WER-
DEN VOORBEREID EN
IN 2003 ZIJN GEPUBLICEERD**

Datum afkondiging	Datum publicatie in het Belgisch Staatsblad	Titel
09/01/03	10/02/2003	Koninklijk besluit tot uitvoering van de artikelen 46bis, § 2, eerste lid, 88bis, § 2, eerste en derde lid, en 90quater, § 2, derde lid van het Wetboek van Strafvordering en van artikel 109ter, E, § 2, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven
17/01/03	24/01/2003	Wet met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector
17/01/03	24/01/2003	Wet betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector
17/01/03	04/06/2003	Wet met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector - Errata
28/02/03	28/03/2003	Koninklijk besluit houdende de terbeschikkingstelling aan de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid van personeelsleden van het Belgisch Instituut voor post en telecommunicatie
19/03/03	07/04/2003	Koninklijk besluit tot omzetting van de artikelen 7.5 en 9.3 van Richtlijn 1997/33/EG van 30 juni 1997 van het Europees Parlement en de Raad inzake interconnectie op telecommunicatiegebied, wat betreft de waarborging van de universele dienst en van de interoperabiliteit door toepassing van de beginselen van Open Network Provision (ONP)
19/03/03	07/04/2003	Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 10 december 1997 betreffende het beheer van het nummeringsplan en het koninklijk besluit van 20 april 1999 tot vaststelling van de termijnen en de algemene principes van toepassing op de commerciële onderhandelingen die worden gevoerd om interconnectieovereenkomsten te sluiten en tot vaststelling van de nadere regels voor publicatie van het referentie-interconnectieaanbod en tot vaststelling van de voorwaarden die geregeld moeten worden in de interconnectieovereenkomst
04/04/03	23/04/2003	Koninklijk besluit betreffende de terbeschikkingstelling door het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie van menselijke middelen aan de Ombudsdienst voor Telecommunicatie
08/04/03	17/04/2003	Programmawet (artikel 147)
11/05/03	03/06/2003	Koninklijk besluit tot vaststelling van het statuut, de bezoldiging en de plichten van de voorzitter en de leden van de Raad van het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie
11/07/03	02/09/2003	Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 maart 1993 houdende bezoldigingsregeling van het personeel van het Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie
22/12/03	31/12/2003	Programmawet (de artikelen 441 tot 444)